

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

30 жовтня 2019 року

Веде засідання Голова Комітету ВЕНЕДІКТОВА І.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, доброго дня! Давайте, якщо у нас є кворум, Олеже Анатолійовичу, будемо розпочинати, тому що зараз у всіх комітети є.

_____. Ольга Володимирівна, скільки нас? 19?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 19. Колеги, з 24 членів комітету на сьогоднішньому засіданні присутні 19, тому ми можемо розпочинати. Засідання комітету оголошую відкритим.

Будь ласка, перед вами знаходиться проект порядку денного. Давайте його приймемо за основу.

Хто за це, прошу голосувати. Я бачу, що одноголосно, да? Проти нікого немає.

Щодо самого порядку денного, будь ласка, його перегляньте. Які є пропозиції? Тому що є пропозиції від колег трошки посунути відповідно до народних депутатів, які приймають участь в декількох комітетах. А поки ви переглядаєте порядок денний, я прошу секретаря дати мені дані реєстрації, перед засіданням необхідно оголосити, хто у нас є присутній.

По-перше, з нами сьогодні Андрій Олександрович Смирнов, заступник голови Офісу Президента. По-друге, Коломієць Валерія Рудольфівна, Міністерство юстиції України, заступник міністра. Цимбалюк Михайло Михайлович, народний депутат Верховної Ради України; Антон Едуардович Поляков, народний депутат України. Гелетко Наталія, газета "Голос України". Я перепрошую, якщо прізвище... Чорноусько Мирослава.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, давайте я буду працювати згідно Регламенту і Закону про комітети, якщо ви не заперечуєте.

І аналітичний центр "Український інститут майбутнього". Хто ще у нас є з присутніх, хто не зареєструвався, хто не є членом комітету і помічниками? Немає. Дякую.

Колеги, тоді переходимо до обговорення порядку денного. Які є в кого пропозиції?

Будь ласка, Олексій Володимирович. Потім – Руслан Петрович.

КУЧЕР О.В. Так, дякую, пані головуєча. Вітаю всіх!

Сьогодні я є відповідальним щодо законопроекту 2056, автором якого є депутат наш колега Забродський. Так от, ним було повідомлено, що він зможе прийти пізніше. Тому у мене є пропозиція відкласти розгляд цього законопроекту і поставити його в порядку денному останнім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую, Олексій Володимирович.

Ми можемо на це місце поставити законопроект народного депутата Цимбалюка, якщо нема заперечень. Михайло Михайлович просив поставити його на початку, тому що у нього інше засідання. Так?

Дякую. От якраз це буде перше питання.

Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Да, я прошу теж перше питання зняти з розгляду сьогодні, оскільки воно вже сьогодні не актуальне, я відкликав дану постанову як таку, яка втратила фактично зміст. Зважаючи на це, вона вже на сайті вважається такою, якої не існує. Тому сенсу розглядати нема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслан Петрович.

Чи є ще якісь пропозиції? Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. А там, де законопроекти, з опрацювання яких комітет не є головним: 1127, вчора було голосування, відхилено цей законопроект; 1164 – так само; 2148 біло прийнято за основу; 2110 – є пропозиція залишити і розглянути на конституційність і 2110-1, він ще не відкликаний, але ініціатор збирається його відкликати. *(Шум у залі)*

Питання. Це другий розділ, значить 13, 14 і 15. Ні, 13 і 15 відхилено. 14 вчора голосували за основу і 16 – значить для нас актуальне питання, і по 17-ому є інформація, що цей законопроект буде відкликано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну але вони поки що стоять або як альтернативні, треба розглядати.

Тобто у вас залишається тільки питання 16 і 17. Так, колеги?

_____. Да, 16 і 17.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто ще має якісь пропозиції? Будь ласка, Андрій Євгенович.

КОСТІН А.Є. Ще є, да. Пункт 6: законопроект № 2261. Заступник міністра юстиції Валерія Рудольфівна Коломієць, вона попросила відкласти до 16:15, тобто не розглядати раніше, тому що вона хотіла би виступити з цього питання. Ну, якщо ми дійдемо до нього, то його посунути десь даліше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, дякую.

Колеги, хто за те, щоб прийняти порядок денний в цілому з тими правками, які були тільки що озвучені. Хто – за, прошу голосувати.

Олеже Анатолійовичу! *(Шум у залі)*

Зараз вже підійшли 21 член комітету. 21 – за. Одноголосно. Дякую, колеги.

Переходимо до розгляду пунктів порядку денного. Перший пункт у нас зараз винесений, законопроект про внесення змін до ... Я перепрошую, ні. Ми можемо, скажіть, будь ласка, ставити з першого читання те, що ми зараз обіцяли Михайлу Миколайовичу? Чи все ж таки попередній розгляд, а потім перше читання? Чи можемо міксувати? Да, Сергій Володимирович, на вас дивлюсь. Нормально, да?

Тоді дивимось перше читання. Він в драфті в нас в проекті стоїть пунктом 9: проект Закону про внесення доповнення до статті 14 Закону України "Про безоплатну правову допомогу" (щодо мешканців тимчасово окупованих територій) (реєстраційний номер 2015). Будь ласка, Михайло Миколайович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую, вельмишановна пані головуєча, шановні народні депутати, запрошені. На даний час збільшується попит на кваліфіковану вторинну правову допомогу з боку громадян, які проживають на тимчасово окупованій території України. Громадяни України, які проживають на цій території, визначені Верховною Радою України, позбавлені можливості отримувати кваліфіковану правову допомогу за місцем проживання. Даним законопроектом я з колегами пропоную, що доповнити частину першу статті 14 Закону України "Про безоплатну правову допомогу" наступним змістом. Пункт 2: "Громадяни України, які проживають на тимчасово окупованій території, визначені Верховною Радою України на правові послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього закону з питань, пов'язаних із захистом порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, в тому числі про відшкодування шкоди, завданої внаслідок обмеження у здійсненні права власності на нерухоме майно або його знищення, пошкодження у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації, збройним конфліктом, тимчасовою

окупацією території України, надзвичайними ситуаціями природного чи техногенного характеру, у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України, а також у справах за позовом до держави-агресора - Російської Федерації, про відшкодування завданої майнової та або моральної шкоди в зв'язку з тимчасовою окупацією території України, збройною агресією, збройним конфліктом, що призвели до загибелі, поранення, перебування в полоні, незаконного позбавлення волі або викрадення, а також порушення права власності на рухоме або нерухоме майно". Є пропозиція підтримати в такій редакції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайло Миколайович.

Будь ласка, Олексій Володимирович.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович, я перепрошую. Олексій Володимирович.

КУЧЕР О.В. Дякую, пані голово.

Дивіться, ви доповіли свій законопроект, я тоді, якщо можна, я задам запитання.

Стаття 14 все ж таки вона регулює питання, пов'язані з внутрішньо переміщеними особами. І, дивіться, статтею 14 визначено, що право на безоплатну вторинну правову допомогу регулюється щодо внутрішньо переміщених осіб, військовослужбовців, осіб зі скрутним матеріальним становищем. Чому ця редакція вам не подобається? І в чому взагалі сенс? Яка мета цих змін, які ви пропонуєте?

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Ми вважаємо як автори законопроекту, що своїми змінами ми розширюємо спектр громадян чи кількість громадян, яким держава зобов'язана надати безоплатну правову допомогу. Тому що перелік статті 14 занадто звужує. Там говориться про кількість перелік осіб, який в скрутному матеріальному становищі. А ми вважаємо, що всі громадяни, які перебувають на тій території, повинні отримувати від держави, яка сьогодні, на жаль, не може тимчасово гарантувати їм права і свободи, в тому числі, що стосується їхнього майна, коли вони перебувають на тій території, ми все-таки повинні би гарантувати їм ці права.

Дякую.

КУЧЕР О.В. Дуже дякую. Але ж є певні критерії. Є певні критерії, вони визначені законом. Ви кладете в основу один критерій – це територія. Яким чином, будь ласка, ви запропонували механізм, яким чином, наприклад, адвокат, який знаходиться тут, буде надавати правову допомогу особам, які знаходяться на цій території?

ЦИМБАЛЮК М.М. Безперечно, громадянин України, який перебуває на тимчасово непідконтрольній Україні території, повинен звернутися і перебувати на території України, тобто переїхати на нашу, підконтрольну Україні, територію. Тільки в такому разі ми можемо гарантувати йому надання юридичної безоплатної допомоги.

КУЧЕР О.В. Так справа в тому, що ці особи, якщо будуть звертатися, вони і так отримають тут безоплатну правову допомогу.

ЦИМБАЛЮК М.М. У переліку, який передбачено статтею 14, там є обмеження.

КУЧЕР О.В. Немає цих обмежень. Ці особи отримають безоплатну

правову допомогу. Якщо вони перебуватимуть тут і якщо вони звертаються, включається механізм безоплатної правової допомоги і вони її отримають на території підконтрольній.

Я все зрозумів. Якщо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Сергій Олексійович. Чи ще Олексій Володимирович, ви хочете виступити?

Я так розумію, у нас було засідання підкомітету, ми готувалися ще на попередній комітет. Просто, оскільки у нас був не попереджений Михайло Михайлович, то ми просто перенесли...

КУЧЕР О.В. Так, Ірина Валентинівна, я скажу, що ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. для того, щоб був присутній депутат, я думаю, що треба всім таки повідомити про це, щоб було відомо.

КУЧЕР О.В. Дякую. Ми розглядали це питання на підкомітеті і ми вже підготували проект висновку, мабуть, він у вас є. Він негативний щодо цього питання.

Але оскільки це питання все ж таки є соціально залежним, скажемо так, і все ж таки...

_____. Вразливим.

КУЧЕР О.В. Що-що? Вразливим, так, перепрошую. І можуть певні думки бути з цього приводу, що комітет не підтримує розширення тих осіб, коло осіб, які потребують безоплатної правової допомоги, ми все ж таки запросили вас для того, щоб вислухати.

Зараз ми почули, я своїм колегам пропоную теж висловитись, і після цього вже я озвучу висновок, рекомендований підкомітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Володимирович.

Будь ласка, Сергій Олексійович. Потім - Олександр Олександрович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Доброго дня, колеги. Доброго дня, гості. В мене питання до вас, будь ласка, слідуючого характеру.

Є відповідно висновок ГНЕУ щодо рекомендацій, узагальнюючий висновок – за результатами розгляду в першому читанні законопроект доцільно відхилити. Тут є, ну, так, безліч – не безліч, але не одне і не два, а більше зауважень. Скажіть, будь ласка, по цим зауваженням чи вивчали, чи є у вас позиція щодо цих зауважень? Як ви, спростовуєте чи не спростовуєте, може, ви з ними погоджуєтесь?

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Ну, насамперед мені стало цікаво, чому справді мене не запросили на засідання підкомітету, я б з задоволенням тоді взяв участь в дискусії. Але я ознайомився буквально вчора з висновком нашого науково-експертного, юридичного управління, і, в принципі, з більшістю цих позицій ми як автори погоджуємося.

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, можливо, ви просто відкличете, не будемо включати в порядок денний? Навіщо ми будемо... Ви ж погоджуєтесь з тим, там всі їх пропозиції пов'язані з тим, що цей закон взагалі немає необхідності приймати, розумієте? Там, дійсно, про те, що казав мій колега Кучер Олексій, визначається, що Закон на безоплатну правову допомогу спрямований саме на правову допомогу конкретній верстві населення, тому, хто не може собі дозволити оплатну правову допомогу. Розумієте? А ви перевертаєте от згідно висновку ГНЕУ, що тепер на безоплатну правову допомогу будуть також відповідно до територіальної ознаки особи претендувати. Ну, просто в мене до вас пропозиція. Можливо, нема просто часу витратити і взагалі Верховної

Ради. Я таку пропозицію висловлював по кожному законопроекті, якщо я бачу сенс в цьому. Дивіться, це ж і ваша робота, і наша робота. Якщо ви погодитеся з ГНЕУ, то надо просто відкликати, да і все. Як ви на таку пропозицію дивитесь, будь ласка?

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановні колеги, зважаючи на ті викладення, про які ми читаємо зараз у висновку, я вважаю, що, наприклад, тут вказано, що, зокрема, право на безоплатну первинну правову допомогу має необмежене коло осіб, які перебувають під юрисдикцією України, а в свою чергу перелік суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу наразі є вичерпним. Тому, виходячи зі змісту частини чинної статті 14, ми вважаємо, що тоді можна таким чином цей законопроект і не розглядати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз Олександр Олександрович. А - потім Сергій Анатолійович.

МЕРЕЖКО О.О. Михайло Михайлович, у мене є певні сумніви стосовно деяких формулювань. Йдеться про статтю 27, пункт 7. Я б запропонував... Мені здається, що, наприклад, варто принаймні замислитися над тим, щоб усунути слова "з політичних мотивів". Чому? Тому що це може бути досить складно доводити в суді. Краще усунути було б. І слово "внаслідок", може, варто було б, наприклад, замінити на слова "у зв'язку з діями незаконними...". Тобто такі, суто технічні міркування.

Дякую.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Ну, якщо комітет прийме позитивне рішення і цей законопроект буде все-таки винесений в сесійну залу, це можна доопрацювати і до другого читання. Мені важлива позиція комітету в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Сергій Анатолійович. А потім - Олексій Володимирович.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Дякую.

Шановний колего, хочу почути від вас, яким чином ми будемо визначати, що особа проживає на тимчасово окупованій території: чи то буде факт перетинання кордону, але відмітка у паспорті, але якась довідка? Яким чином це ми будемо визначати?

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

По-перше, чинним законом і нормативними документами Держприкордонслужби, і нормативними актами дії території ООС чітко передбачено, що вважається, що от громадянин України перетинає межу чи контрольно-пропускний пункт межі розмежування. Тобто, як на мене, це все чітко регламентовано і воно не потребує додаткового уточнення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Андрій Євгенович.

КОСТІН А.Є. Михайло Михайлович, є ще одне питання, воно стосується такої... стосується фінансування. Тобто ми розуміємо, якщо розповсюдити безоплатну правову допомогу не тільки на внутрішньо переміщених осіб, які є на території підконтрольній Україні, але на всіх тих, хто мешкає зараз на невідконтрольній території, то яким чином можна прорахувати кількість грошей, яку треба закласти до бюджету. Тому що це мільйони людей і розповсюдити на них всіх, я думаю, що це... безоплатна правова допомога, ну зрозумійте, вона безоплатна для клієнтів, але вона не є безоплатною як такою. Тобто це є гроші платників податків, які мешкають на

території, підконтрольній Україні. І якщо ми говоримо про систему безоплатної правової допомоги, ми щойно з вами в процесі розгляду бюджету на 2020 рік, тобто є статистика Міністерства юстиції скільки осіб звертається, скільки є внутрішньо переміщених осіб, тобто ці кошти можна закласти. А яким чином можна передбачити кошти, я не розумію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович, будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Ну по-перше, хочу сказати, що це обов'язок держави – гарантувати права і свободи громадянам. Коли так складаються обставини геополітично, що сьогодні держава Україна не може гарантувати права і свободи громадян, які є, справді, громадянами України і не по своїй волі перебувають на непідконтрольній території, то ми вважаємо, що треба передбачати кошти, і для цього можна шляхом уточнення показників бюджету і за півріччя ці речі передбачати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Павло Васильович. Потім - Володимир Антонович, потім Сергій Владиславович.

ПАВЛІШ П.В. Я хотів би висловити свою-таки думку щодо підтримки цього законопроекту, з приводу того, що стаття 14, пункт перший, підпункт перший говорить, що право на безоплатну вторинну правову допомогу згідно з цим законом та іншими законами України мають такі категорії осіб... І в пункті першому якраз зазначено, що особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо їхній середньомісячний дохід не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого

відповідно до закону для осіб, які належать до основних соціальних потреб.

А я хочу зазначити, що тут є якраз проблема в тому, що, як люди, які проживають на тимчасово окупованій території, зможуть підтвердити, якщо ми говоримо, що на них також здійснюється юрисдикція цього закону, підтвердити це і свій середньомісячний дохід. А цього вони зробити не можуть.

Тому я вважаю, що, можливо, якраз для них і не треба було б це підтвердження, щодо надання права на допомогу. І також я згоден з тим, що, дійсно, ці особи, які проживають на тимчасово окупованій території, також вони є громадянами України і ми не можемо їх позбавляти такого права.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Володимир Антонович.

ВАТРАС В.А. У мене одне невеличке питання, а потім невеличкий коментар. Ви застосовуєте таку категорію, як правові послуги. Що ви під нею розумієте, які саме правові послуги?

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Насамперед діючим чинним українським законодавством чітко передбачено, що вміщує в себе розуміння чи поняття "правові послуги". Насамперед це послуги, коли громадянин України, який тимчасово проживає на непідконтрольній Україні території, звертається, пересікаючи межу розмежування через контрольно-пропускний пункт, де є чітко відмітка, він звертається - перше – за наданням адвокатської діяльності, за захистом.

Наступне. Коли він звертається за правовою допомогою в органи соціального захисту, коли порушені його права щодо пенсійного і іншого забезпечення. Тобто коли є рішення суду, що країна-агресор нанесла особі збитки, як моральні, так і матеріальні. Ми бачимо, скільки є вже

прецедентів. І є практика винесення вирішення судів на користь громадян України, ми вважаємо, що такий перелік можна... він, вірніше, є згідно чинних діючих нормативних документів встановлений.

Дякую.

ВАТРАС В.А. Ну, насправді чинне законодавство не передбачає такої категорії. Закон України "Про адвокатуру і адвокатську діяльність" говорить про правову допомогу. Конституція України говорить про професійну правничу допомогу. А правові послуги – це родове поняття, воно загальне. І власне, особа з тимчасово окупованої території може приїхати на підконтрольну нам на українську територію і придбати за мільйон доларів якусь садибу. То що, вона буде мати право на безкоштовного адвоката там чи юриста фактично?

Тому, з огляду на це, я хотів би звернути увагу, що таку категорію, як правові послуги, застосовувати в цій законодавчій конструкції недоцільно. Потрібно якимось чином впорядкувати до законодавства про адвокатуру і до законодавства про безоплатну правову допомогу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимир Антонович.

Будь ласка, Сергій Владиславович. А потім - Сергій Володимирович.

СОБОЛЄВ С.В. Михайло Михайлович, я до вас звертаюся. Дивіться, тут навіть не питання матеріальне. Можливо, його можна вирішити. Це не питання навіть обліку, не питання встановлення особи, а це питання, що таким формулюванням ми цих людей, на жаль, підставляємо під страшні наслідки. Якщо ми надаємо їм платну, безоплатну... Ну, я чесно кажучи, не уявляю особу з тієї частини, яка приїде сюди судитися за те, що Російська Федерація чи російські найманці зруйнували його хату, відібрали у нього майно. Як він назад повернеться? У нас же відкритий є реєстр. Та я б зараз

посадив би будь-кого з тієї частини і відслідковував би по відкритих реєстрах, хто судиться з Російською Федерацією або з тимчасово окупаційною владою.

Тобто я б з тих підстав відкликав би цей закон. От, з одного боку, ніби ми робимо дуже добре для цих людей, немає питань. Тільки ми робимо таку загрозу, яку ми потім зробимо непереборною. Це означає, що цій особі тоді треба тут вже залишатися, вона туди ніколи не повернеться. Тобто мені здається, що от в цій частині, тут є дуже вузьке місце, яке... Ми потім будемо вимагати для них спеціального захисту, спеціальної охорони, ще чогось, бо з ними просто будуть зводити рахунки.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Владиславович.

Будь ласка, Сергій Володимирович. Потім – Олександр Олександрович, потім – Сергій Олексійович.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пані голово.

А я би хотів посперечатися зі своїм колегою Сергієм Владиславовичем трошки. А чого, нормально, це ж демократія. А я, навпаки, вважаю, що це...

От про що цей закон? Цей закон не про тих, хто приїде сюди, Володимире Антоновичу, і які куплять за мільйон щось, це про тих, хто залишився там. А якщо там знайдеться одна мужня людина, яка захоче судитися з Російською Федерацією, то що ми як держава повинні його покинути? Чи, може, ми повинні його підтримати всіма можливими способами, щоб він там подав в суд на Російську Федерацію або щодо відшкодування тої шкоди, яка йому завдана агресією Російської Федерації? Бо саме про це законопроект, ні про що інше. Якщо людина, живучи там, готова судитися з Російською Федерацією, то я вважаю, що ми повинні як держава зробити все, щоб таку людину підтримати. І от ми з Павлом

Васильовичем говорили це, він сказав, що буде багато позовів. Та не буде багато позовів, дай Бог, щоб один був, або два, або три. Але ми посилаємо величезний сигнал політичний туди, що ми готові їх захищати. І це правильно, це треба робити, це державна політика, ми повинні показувати, що ми захищаємо людей на тій території. Те, що їх буде небагато, і тут я погоджуюсь з Сергієм Владиславовичем, що треба буде мати мужність, щоб такий позов подати, і він тут правий, але якщо знайдеться людина одна, дві, три, десять, п'ятнадцять, які зважаться це зробити, то ми стовідсотково повинні їх підтримати. І це не буде аж такого шаленого навантаження на державний бюджет. А навіть якщо і буде, то все одно це політичне завдання, яке необхідно виконувати і підтримувати цих людей.

Можливо, до формулювань є питання – нема тут проблем, жоден закон не бездоганний. Але з точки зору політичної, я вважаю, що це правильний підхід. Ми оголошуємо про те, що ми допомагаємо тим людям, які знаходяться там, незважаючи на їх статки, бо вони свої статки довести не зможуть, які вони там отримують, а відтак вони не потрапляють під дію Закону "Про безоплатну правову допомогу", бо вони ніколи не доведуть свого доходу, раз. По-друге, ми точно ж не визнаємо документи "ДНР", "ЛНР", в тому числі про їхні доходи. І все. І тоді у людей замкнене коло. Вони не можуть підтвердити свої статки відповідно до нашого законодавства. А, з другого боку, якщо вони потребують правової допомоги по спорах проти країни-агресора, ми їх сто відсотково повинні підтримати. Мільйон відсотків. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександр Олександрович. Дякую.

МЕРЕЖКО О.О. У мене знову питання стосовно тієї самої статті, стаття 27, частина сім, йдеться про закінчення цієї фрази. Трошки не зрозуміло для мене. Може, ви поясните? А закінчується вона так: "порядок оплати діяльності адвокатів іноземних держав, які надають безоплатну

вторинну допомогу". Тобто оплата безоплатної допомоги. Це перше питання. Може, тут є якийсь протиріччя?

А, по-друге, справа в тому, що оплата послуг іноземних адвокатів може бути надзвичайно високою. Тобто це може потребувати дуже високих видатків з боку бюджету. Дякую.

ЦИМБАЛЮК М.М. Я зрозумів. Дякую. Ми мали на увазі саме тих адвокатів, які будуть найматися від імені української держави. Тут я з вами погоджуюсь, що оплати можуть бути і високими. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Сергій Олексійович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я з усією повагою до всіх колег, до Михайла Михайловича. От просто подумайте, рішення буде за вами, підтримає на сьогоднішній день комітет порядок денний, не підтримає... Якщо підтримає, то все рівно у вас буде можливість відкликати. Але я на що хотів звернути увагу, що, дійсно, я думаю, на 90 відсотків даний законопроект більш політичного характеру. Оскільки він політичного характеру, то він має таку впливовість на уразливу нашу групу населення, яке знаходиться на територіях, не підконтрольних на сьогоднішній день Україні. І, дивіться, як воно буде виглядати, коли вже ми знаємо, що на 99 відсотків Верховна Рада не підтримає цей законопроект, тому що є відповідне обґрунтування наукове, з яким ви також погоджуєтесь і тут більшість присутніх погоджується. Розумієте, який буде резонанс в цьому випадку? Тобто населення в країні, може, не всі зрозуміють, що, дійсно, були підстави не підтримати, а буде виглядати таким чином, що не підтримували саме населення, яке проживає на окупованих територіях.

Тому до вас у мене є прохання, від мене до вас, відкликати відповідний законопроект. Якщо ви вважаєте і якщо Сергій Володимирович вважає

необхідно стимулювати якимось чином, підтримку проявляти, виказувати, я вважаю, що стимулювати подання до судів, я не вважаю, що це є необхідним, це неправильно. Це право людини. І його ставити в залежність, в тому числі внаслідок якогось пряника або інших позитивних позицій держави, це неправильно. Я вважаю це право, ми не маємо на нього впливати ані з того боку, ані з іншого. Але, я вважаю, виказувати підтримку населенню окупованих територій, я вважаю, ми повинні кожен день, кожен час. Це так.

Але, ще раз кажу, я звертаю увагу, Михайло Михайловичу, якщо цей законопроект буде голосуватися у Верховній Раді, буде виглядати як непідтримка населення. Хоча будуть депутати голосувати правильно в даному випадку, якщо не підтримають внаслідок виключно юридичних підстав задля цього. Тому це побажання лише.

Дякую.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Шановні колеги, насправді, якщо казати об'єктивно, то ефективність чи живучість цього закону на практиці є невисокою. Але, як на мене, з політичної точки зору, нехай би цим законопроектом скористалися б, все-таки є віра і надія, що найближчим часом все-таки ці території і громадяни України повернуться і це буде справді територія України. Але нехай би ним скористалися хоча би декілька громадян України, які сьогодні перебувають на тимчасово непідконтрольній території. То, як на мене, це був би вже хороший знак і підтримка, і висловлення того, що казав Сергій Володимирович, що все-таки українська держава піклується про своїх громадян, які волею долі опинилися по ту сторону сьогоднішньої....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович. Потім – Руслан Петрович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

Я хочу тут з колегами поспілкуватися. Цей закон, він стосується не тільки позовів щодо країни-агресора Російської Федерації. Тут також є підстави, такі як надзвичайні ситуації... техногенного характеру, у справах про встановлення факту народження або смерті особи. Потім: а також порушення права власності на нерухоме та/або рухоме майно.

Тобто говорити про те, що цей закон дієвий і він не буде застосовуватися або буде застосовуватися не широко, я б так не розумів, тому що позови про право власності на рухоме чи нерухоме майно - туди входить все, будь-які позови, також як і факт народження або смерті. Але ж ці позови, вони також є важливими для людей.

Тому давайте будемо розуміти, що цей законопроект він не є тільки політичним. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я постараюся недовго.

Наскільки я розумію, то такий механізм існує, ми зараз не говоримо про те, чи започатковувати його чи ні. Йде мова про те, щоб ми щодо нього застосували можливість безоплатної допомоги, тому механізм існує.

Наскільки я пригадую, навіть у частині судового збору, там є пільги серйозні для цієї категорії людей. І таких спорів дуже багато на території України вже виграно громадянами, які мають на руках судові рішення і будуть пробувати, в тому числі щодо активів Російської Федерації на території України, території інших держав, відповідно застосовувати ці судові рішення.

Це ж іде мова, я так думаю, більше про можливість, щоб (може, я неправильно зрозумів) спробувати, щоб вони і там поспробували судитися, а Україна надавала їм якусь безоплатну правову допомогу. І оскільки це дуже

складно, то, може, є сенс ув'язати з ідеєю законопроекту 2056, який ми сьогодні розглядаємо, який стосується ув'язнених на території окупованих територій і Російської Федерації, що пропонується авторами застосувати щодо них механізм безоплатної допомоги як компенсацію іноземним адвокатам за їхню роботу з державного бюджету? Може, є сенс більш широко подивитися? Бо я теж думаю, що і перспектива того законопроекту не проста. Чи ви готові на такий об'єднуючий законопроект, який би зміг спробувати вирішити комплексно питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслане Петровичу, я так розумію, це пропозиція більше до автора законопроекту, а не до комітету? Комітету це більше питання на подумати.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я би все-таки рекомендував відкликати і спробувати авторам всіх законопроектів на цю тему об'єднати зусилля.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому що все ж таки нерухомість і ув'язнення - це трошки...

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я ж про ідею.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозуміла.

_____. Якщо можна, я, Ірина Валентинівна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Ще потім Микола Олексійович хотів. І ви. Давайте, Олексій Володимирович. Потім - Микола Олексійович.

КУЧЕР О.В. Справа в тому, що ми вже по другому колу. Я перепрошую колег, ми по другому колу обговорюємо одне і те ж.

Тому я до Михайла Михайловича одразу звертаюсь. Я прошу вибачення, що я не запросив вас, і саме тому я прохав колег відкласти. Для того, щоб ми в цій широкій дискусії, ми перенесли розгляд цього питання і зараз його і обговорюємо. В подальшому я виправлюсь.

Тепер щодо саме законопроекту. Я зараз, послухавши всі доводи, я, наприклад, я не змінюю своєї думки. І я буду наполягати на тому, щоб ми голосували за такий висновок. Якщо ви стверджуєте - я вже враховую і позицію інших колег, які виступили, - якщо ви все ж таки стверджуєте, що це не політичний проект, то, давайте, я пропоную вам все ж таки відкликати його і створити робочу групу на базі підкомітету адвокатури та питань, які пов'язані з безоплатною правовою допомогою. Напрацювати нормальний, реальний, дієвий механізм, як забезпечити правовою допомогою тих осіб, які знаходяться на території непідконтрольній.

І прошу, зараз вже, давайте,... Я хотів би, щоб ви все ж таки відповіли. Якщо ви відкажете, то я на себе беру зобов'язання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

(Загальна дискусія)

Колеги, по статті 93 Регламенту, ми можемо його або відхилити, або повернути суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання, як варіант. Якщо Михайло Михайлович це погодить.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Я, в принципі, погоджуюся з пропозицією колеги щодо відкликання або повернення мені на доопрацювання, якщо ви погоджуєтесь створити таку робочу групу. Тим більше, пропозиція пана Руслана, щоби ми об'єднали з іншим законопроектом. І все-таки, щоби основна суть захисту наших громадян, які перебувають там, все-таки збереглася. Я готовий до такої спільної роботи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, оскільки були ще підняті руки, чи є сенс продовжити, чи є пропозиція на повернення суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання? Чи є інші пропозиції?

Немає інших пропозицій. Підкомітет не заперечує?

КУЧЕР О.В. Ні, не заперечуємо, ми, навпаки, наполягаємо на цьому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Тоді ставиться на голосування пропозиція відправити суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання. Хто за цю пропозицію, прошу голосувати. Я бачу, що єдиногolosно. Скільки зараз членів? 21 член комітету знаходиться. Єдиногolosно. Дякую, колеги, рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Дякую, Михайло Михайлович. Вибачте, ще раз, у нас є Михайло Миколайович Новіков, тому в мене, знаєте, це асоціації комітетські. Дякую, Михайло Михайлович. До побачення.

Колеги, оскільки ми вже змінюємо порядок денний, я прошу вас можливості поставити зараз на порядок денний законопроект 2314 – він стоїть в пункті 7 порядком денним, – оскільки у нас представники Офісу Президента так само мають бігти, займатися державними справами. А після цього будуть питання, за які відповідальним є Фріс Ігор Павлович. Так? Ніхто не заперечує?

_____. Не заперечуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді таким шляхом працюємо.

Будь ласка. Будь ласка, мабуть, Михайло Михайлович... Михайло Миколайович. Ну, тепер навпаки.

НОВІКОВ М.М. Нормально, нормально.

Так, шановні колеги, до нас надійшов як невідкладний і позачерговий законопроект номер 2314. Він надійшов 25 числа, 28 числа був опублікований на сайті. Ви могли з ним ознайомитися. Вам зараз надана коротенька довідка щодо змісту даного законопроекту. Метою даного законопроекту є, зокрема, відповідно до пояснювальної записки, це комплексна роль у регулюванні питань організації діяльності Верховного Суду задля виконання останнім основного свого завдання – забезпечення діяльності і сталості судової практики, а також заходи щодо сприяння швидкому розгляду справи. Зокрема, мається на увазі, що законопроект містить у собі певний розширений перелік справ, що є малозначними. Це для того, щоб встановити певні якісь фільтри для касаційного оскарження. Визначені підстави для касаційного оскарження, це новела, стаття не містила підстав. Відповідні статті процесуальних кодексів не містили підстав.

Потім, передбачені норми нівелювання можливості зловживання учасниками своїми процесуальними правами, зокрема, щодо відводів, щодо застосування інституту забезпечення позову.

Також є метою усунути прогалини в процесуальному законі щодо права на оскарження ухвали про відмову в перегляді судового рішення за нововиявленими обставинами, і запроваджено обов'язок долучення до справи скарги та клопотання, які подаються на стадії виконання судового рішення, обов'язок надіслання цієї скарги чи клопотання учасникам справи.

Особливо хочу звернути увагу, що даний законопроект запроваджує правило, відповідно до якого передбачається у разі, у випадку закриття провадження судом апеляційної чи касаційної інстанції в зв'язку з непідсудністю спору справи, передача такої справи в першій інстанції правильній юрисдикції.

_____. В правильній?

НОВІКОВ М.М. Правильній юрисдикції. Ну, мається - належній юрисдикції, правильній, належній юрисдикції.

_____. *(Не чути)*

НОВІКОВ М.М. Ну, це тут написано "правильній", це довідка, це не документ, який був зазначений в пояснювальній записці. Тому, прошу звернути увагу, це готували помічники, цю коротеньку довідку щодо змісту і структури даного законопроекту.

Законопроект складений з дотриманням вимог для підготовки законопроекту, і за результатами його дослідження підстав для того, щоб його не включати до порядку денного, не вбачається.

Тому є пропозиція включити його до порядку денного сесії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайло Миколайовичу.

В плані обговорення, будь ласка, слово ініціатору законопроекту. А потім, колеги, хто захоче висловитися.

СМИРНОВ А.О. Дякую, шановні колеги. Андрій Смирнов, заступник керівника. Правильно, заступник керівника Офісу Президента.

Дорогі колеги, я вам дуже стисло. Цей проект не є політичним. Тому що, ми так послушали вас, і бачимо, що у вас одні політичні проекти. Цей проект, ви всі маєте можливість його побачити. Він містить проекти норм внесення змін до процесуального законодавства. Я був свідком, які гарячі дискусії відбувалися навколо закону 1008. І можу лише констатувати, що та судова реформа в контексті створення Верховного Суду, який існує на сьогоднішній день, у нас немає жодного, скажімо так, жодної ініціативи щодо її перегляду. Є певна ініціатива щодо її кореляції.

В чому суть? Верховний Суд, всім добре зрозуміло, це є титульна судова установа, яка в першу чергу має опікуватися питанням єдності судової

практики. Ми фундаментально опрацювали питання роботи Верховного Суду і побачили такі речі, на які просили би вас звернути увагу. Я думаю, що ви і без нас це знаєте, коли 3-4 колеги касаційного суду, розглядаючи питання ідентичних спірних правовідносин, приймають рішення, які за суттю, за змістом і за висновками протилежні один від одного. Ми побачили речі, коли в бюлетені з судової практики, наприклад, за березень публікується одне рішення Великої Палати, а в квітні – інше рішення з подібних правовідносин з відступленням від судової практики.

Ми по сьогоднішній день не розуміємо, чому Верховний Суд має опікуватися питанням індивідуально визначених спорів. Мається на увазі спори, по яким ні судову практику не сформуєш. Це спори захисту прав споживачів, це спори, що стосуються аліментних питань, захист честі і гідності ділової репутації і так далі, і тому подібне. Тому ми вирішили винести це питання на обговорення, винести його в парламент, на обговорення в комітеті, і просити вас підтримки під час розгляду даного законопроекту. Він переслідує одну просту мету – це реально ефективно розвантаження Верховного Суду України шляхом фільтрації тих категорій справ, які в жодній розвиненій країні світу верховний суд – суд вищої інстанції - не розглядає. Мається на увазі індивідуально визначені спори.

Звісно, вдруге ми торкнулися питання щодо встановлення певного балансу між процесуальними правами сторін в процесі, про що йшла мова. Це розглянуто питання, запропоновано впорядкувати питання про відвід суддям. Тому що дуже часто ми бачимо ситуацію, коли сторони в процесі подають заяви про відвід напередодні судового дня, дня судового засідання, коли суддя, який розглядає питання про відвід, не встигає його фізично розглянути, і відповідно це є способом зловживання, процесуального зловживання, і такі випадки є не те що поодинокі, вони є системними.

Ще раз наголошую на тому, що даний проект не є політичним. Він суцільно процесуальний. З нами на засідання комітету ми запросили члена Комісії з питань правової реформи при Президенті України Романа Бойка,

він професійний суддя. Тому, якщо будуть будь-які у вас питання, ми готові відповісти на кожне з цих запропонованих нами норм.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Олександрович.

Будь ласка, колеги, питання, або в порядку обговорення.

Сергій Володимирович, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. У мене буде одне питання, а потім я, з вашого дозволу, виступлю в порядку обговорення.

А скажіть, будь ласка, а скільки ще лоскутних законопроектів по точкових змінах процесуальних кодексів отримає Верховна Рада від Офісу Президента найближчим часом? Бо цей законопроект точно не є комплексним і великим, а він точково вирішує низку питань, які необхідні для політичних питань, а не для правових.

Дякую.

СМИРНОВ А.О. Дякую за запитання.

Я не помітив в цьому законопроекті будь-якої кореляції з політичними питаннями, можливо, цей проект закону, він з точки зору удосконалення процесуального законодавства наздоганяє ті дискусійні речі, які обговорювалися під час розгляду парламентом законопроекту 1008 щодо навантаження на Верховний Суд і так далі.

Щодо вашого питання, скільки ще законопроектів будуть подаватися. Я інформую вас про те, і вам це відомо, що при Президентові створена Комісія з питань правової реформи. Ми провели зустріч за участю Президента і зібрали представників, керівників груп цієї комісії, ми визначили для них такий план, щоб вони до Нового року за кожну з профільних груп надали Президентові свої напрацювання змін до процесуальних законів, свого бачення змін до іншого законодавства України.

Тому, звісно, що ми не виключаємо, що до Нового року за результатами роботи вже Комісії з питань правової реформи при Президентові будуть ініційовані інші законопроекти. Але конкретно цей законопроект, я б відійшов від такої риторики, що він переслідує політичну мету. Я жодної політичної мети... в цьому законопроекті вона не закладалася і близько.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович. Потім - Володимир Антонович. Потім - Олег Анатолійович.

ФРІС І.П. Будьте ласкаві, скажіть, може, ви робили оцінку впливу, наскільки зменшиться навантаження на суддів Верховного Суду, якщо ми заберемо з підсудності Верховного Суду вказані індивідуальні спори?

СМИРНОВ А.О. Дякую за запитання.

Дивіться, законопроект 1008 прийнято. Ви помітили, що в цьому законі немає чіткого терміну, протягом якого ми маємо приймати рішення, не ми, а мається на увазі Вища рада правосуддя має прийняти рішення щодо скорочення чисельності суддів Верховного Суду. Ми пояснювали і доводили свою позицію перед міжнародною спільнотою про те, що після прийняття змін саме до процесуального законодавства, яке б дозволило розвантажити Верховний Суд від невластивих такого рівня судовій інстанції спорів, ми протягом півроку, у нас є запас, півроку, прийти до показника, яка саме чисельність для суддів Верховного Суду, штату Верховного Суду є зрозумілою, збалансованою для максимально швидкого, ефективного розгляду справ.

Тому зараз ви питаєте про цифру. У мене таких цифр немає, прогнозних показників. Є бажання змінити процесуальне законодавство, адаптувати його з метою швидкого доступу громадян до правосуддя. І питання кореляції, або, скажімо, кінцевого визначення чисельності Верховного Суду, ми до нього повернемося, я думаю, що протягом півроку,

коли ми зрозуміємо, як ці показники будуть зменшуватись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Володимир Антонович. Потім - Олег Анатолійович. Потім - Павло Васильович.

ВАТРАС В.А. Погоджуюся, що цей законопроект розвантажить Верховний Суд. Але скажіть, будь ласка, що ви плануєте робити з тими 70 тисячами справ, які на сьогоднішній день там є? І чи не пропонуєте якісь зміни для того, щоб вже розвантажувати вищий судовий орган?

Дякую.

СМИРНОВ А.О. Дивіться, ці зміни, ви правильно замітили, це конкретні процесуальні фільтри, які допоможуть вже розвантажити. Але звісно, що питання тих 70 тисяч справ, а за останніми показниками, за останніми даними, це вже 60 тисяч справ, там ці дані ми отримали буквально в понеділок, я знову звертаюся з вас з цією тезою про те, що ми не прив'язані по Закону 1008 до граничного терміну: там за тиждень або за місяць ми маємо скоротити чисельність суддів Верховного Суду до 100. У нас є запас часу для того, щоб Верховний Суд розглянув ті справи, що у них є зараз, внести зміни до процесуальних законів і фактично протягом півроку розглянути питання оптимальної чисельності Верховного Суду. Це ніяк не вплине зараз, прийняття цього закону або ситуація, що склалася з розглядом 70 тисяч справ, вона зараз... ну ми собі проблеми не створюємо, судді лишаються, судді працюють. Зараз Вища рада правосуддя має прийняти для себе чіткі, зрозумілі регламентні процедури, за якими і протягом якого проміжку часу вони будуть переходити до питання скорочення чисельності Верховного Суду. Це не зачепить зараз цю ситуацію, про яку ви згадуєте. Просто справи будуть розглянуті.

ВАТРАС В.А. В продовження цієї теми. Наприклад, суддів

апеляційного суду Хмельницької області турбує питання, чи не повернемося ми до тієї практики, що справи касації передадуть знову в апеляції для того, щоби їх... ті справи, які зайшли ще до Закону 1008. Тобто хотіли би почути вашу думку з цього приводу, чи не передадуться ці справи в апеляційні суди для їх перегляду в порядку касації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Олександрович, секундочку, я тільки в порядку обговорення теж скажу.

Зараз, дійсно, у нас попередній розгляд для того, щоб поставити в порядок денний, але це дуже важливо, такі у нас обговорення, бачите, по кожному законопроекту, така у нас практика і традиція комітету. Комітет готується до першого читання. От перше читання у нас – обговорення основних принципів, положень, критеріїв, структури законопроекту та прийняття його за основу для того, щоб розуміти потім, що ми робимо з першим читанням, як буде проходити. А після першого будуть правки і пропозиції. Тому от зараз найкращий момент для обговорення, для того щоб ми дійсно проговорили концептуально структуру, принципи цього документа. Це дуже важливо, тому от мені здається, таке обговорення зараз нам усім іде тільки на користь.

СМИРНОВ А.О. Дякую за запитання. Стосовно справ, які накопичилися у Верховному Суді. На жаль, зворотної сили процесуальному закону і фільтрам цим надати неможливо. Питання, яким чином розвантажити той тягар справ, який накопився не за останні два роки – за останні десять або п'ятнадцять років з останнього розвантаження, як колега згадав щодо передачі в апеляції, – це було років п'ятнадцять назад. От з того часу накопичилися справи в цивільній та адміністративній юстиції, накопичувалися щороку справи. І це не пов'язано з реформою 16-го року або чинними діями.

Тобто, якщо прослідкувати статистику: господарські кримінальні справи – перевантаження жодного немає, а цивільні та адміністративні справи – є величезний перекош цих справ, не пов'язаний із зменшенням до 120 або 200 суддів Верховного Суду, не зі створенням нового Верховного Суду, а з, можливо сказати, з традицією або з не зовсім вірною, можливо, юрисдикцією вирішення спору.

Це питання обов'язково буде вирішуватися і вже обговорюється на відповідній комісії, яка створена. І до Нового року буде запропоновано бачення вирішення цього питання. Тому зі змінами чинними саме в касаційні фільтри, це питання, на мою думку, вирішити важко.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олег Анатолійович. Потім – Павло Васильович, а потім – Михайло Миколайович.

МАКАРОВ О.А. Андрій Олександрович, ви три рази сказали, що проект не носить політичного характеру. І з другого разу я почав розуміти, що він, і з третього переконався, що він носить суто політичний характер. Я це обґрунтую.

Ви знаєте, в якому контексті проходило обговорення Закону 1008, які жорсткі листи зі стейтментами отримували від представників наших міжнародних партнерів, послів країн-членів ЄС, від голови Ради Європи. Ви знаєте, що наші депутати, повертаючись зі Страсбурга, майже кожний говорить, що це питання задається. І дискомфорт наших міжнародних делегацій, в тому числі, крім інших питань, полягає в тому, що треба відповідати на питання: "А для чого ви починаєте з Верховного Суду, коли ним треба закінчувати? І для чого ви намагаєтесь скоротити Верховний Суд, коли він перевантажений? І коли 70 тисяч справ, і ніяких змін, ніяких фільтрів, і ніяких змін до процесуальних кодексів не подаєте?"

Тому, зрозуміло, для того, щоб хоч щось відповідати, в тому числі і представникам міжнародного співтовариства, і представникам бізнес-співтовариства, яких направила Американська торгова палата, Союз українських підприємців, Європейська Бізнес Асоціація направила, і їм хоч щось треба відповідати, тому в терміновому порядку, в невідкладному порядку зроблений цей, з усією повагою до розробників, хоча я прізвищ їх не знаю, "фіговий листочок", яким хоч якось можна прикривати ті місця, куди намагаються подивитися наші міжнародні партнери і наші колеги, які не розуміють політику щодо вищої судової установи, і намагання покерувати нею шляхом скорочення і шляхом ставлення суддів Верховного Суду в таке невизначене становище, кого, коли, на якій підставі будуть скорочувати.

Тому я би сказав, що в даному випадку правильно було би, звичайно, опублікувати цей закон як якийсь проект. В експертному середовищі його обговорити, залучити суддів. Оголосити, коли буде розглядати це питання рада, створена при Президенті, з питань правової реформи. І не заганяти його як невідкладне. Я переконаний, що частина членів комітету, можливо, і не встигла прочитати, бо він з'явився на сайті там - коли у нас? - в п'ятницю, здається. Тобто у нас сесійний тиждень. Так зміни в такі серйозні кодекси комплексно не робляться. Крім того, я уже зараз не буду говорити, там деякі речі вони дуже контраверсійні. Там і питання відводу суддів, і питання там забезпечення, і що робити, якщо відвід судді, де він один в якомусь районному центрі, і ще багато питань, які експертне середовище могло би вам задати. Але подача його у невідкладному порядку, призначено за два дні - ми знову зараз отримаємо те, що ми отримуємо з усіма законопроектами останні два місяці. Ми спочатку подаємо, а потім починаємо його читати, потім починаємо думати, потім починаємо шукати авторський колектив, його не знаходимо, потім приймаємо, і тільки після цього депутати самі після голосування починають цікавитися, що ми проголосували.

Я не хотів би, щоб ці зміни також відбулися в такому контексті, тому давайте або уважно це читати, або комплексно подавати. У будь-якому

випадку, я дуже прошу не гнати і не вимагати його там невідкладно ставити в порядок денний без читання, там не застосовувати скорочену процедуру, не застосовувати скорочений термін подачі правок і таке інше. Тобто не зробити ще гірше, не загнати наш імідж, пов'язаний з судовою реформою, ще далі від того місця, куди нас загнали.

З усією повагою, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це без питання?

Будь ласка, так.

СМИРНОВ А.О. Стосовно обговорень. Обговорювався він фокус-групами на базі Школи суддів України, тобто з залученням суддів різноманітних юрисдикцій і різноманітних інстанцій стосовно апробації цих можливих процесуальних змін і їх можливого застосування саме суддями.

МАКАРОВ О.А. А Верховний Суд?

СМИРНОВ А.О. А Верховний Суд теж залучався. До речі, багато суддів Верховного Суду, з якими ви особисто знайомі, позитивно відкликнулись, читали і навіть пропозиції свої заявляли стосовно внесення змін, і виключно позитивно.

ВЛАСЕНКО С.В. А з ким знайомий Макаров..... І звідки про це знає Адміністрація Президента?

СМИРНОВ А.О.Адміністрації Президента, відносно всі особи спілкуються, і відповідно це не секрет, відносно того...

ВЛАСЕНКО С.В. З ким спілкується Макаров?

СМИРНОВ А.О. Ну, я думаю, що ви знаєте, кого він особисто знайомий, а кого - ні.

(Загальна дискусія)

_____. Скажіть, який авторський колектив, хто розробляв? Ну, прізвища назвіть...

СМИРНОВ А.О. Багато суддів.

_____. Ну, назвіть там 5 людей, які розробляли, писали, не обговорювали там десь... Президент особисто, так. Ще хто?

СМИРНОВ А.О. Залучалися в якості експертів? Суддів Верховного Суду називати, яких ви знаєте?

(Загальна дискусія)

_____. Олеже Анатолійовичу, я коротку тезу.

_____. Серйозний документ, якісь серйозні люди працювали над цим документом? Назвіть прізвища.

_____. Я скажу коротку тезу.

Я дуже дякую вам за виступ, де ви згадали Закон 1008, згадали міжнародних партнерів. І, знаєте, я вам хочу в порядку короткого виступу поділитися однією такою інформацією.

От дивіться, коли ми проводимо зустрічі в міжнародному форматі з послами Великої сімки, коли ми проводили неодноразові зустрічі з експертним середовищем, яке було залучено, в тому числі донорським середовищем, яке було залучено до формування Верховного Суду, у мене, коли розглядався в парламенті законопроект 1008, складалося враження, що

парламент турбує дискусійна норма саме щодо чисельності Верховного Суду. Всі інші норми якось так, знаєте, були менше дискусійні.

Розбираючись з цим питанням, по-перше, немає жодної відповіді, чому суддів мало бути 200 і чому чисельність була 200. Так само як, наприклад, ви не знайдете ніде пояснень, чому от має бути 100, чи 50, чи 350. Коли ми експертам міжнародним пояснюємо, як ви можете пояснити, що Верховний Суд, розглядаючи всю ту чисельність справ, про які сьогодні ви згадували, приблизно 15-17 відсотків справ повертається на новий розгляд, про єдність практики взагалі мова іти не може, про індивідуально визначені спори про аліменти і таке інше. І коли міжнародні експерти і ті самі послі слухають це, вони нам перші кажуть: "Ми вам даємо наших експертів, оці групи контролю за діяльністю ВРП, ВККСУ, вони погоджуються з чисельністю суддів". Я читав всі ті листи, які надходили на Офіс Президента: поясніть нам скорочення. Коли їх ознайомлюєш з статистикою, я повторюся, яка кількість справ повертається на новий розгляд - це 15-17 відсотків, - вони дивляться на цей закон вже з зовсім іншим кутом зору.

_____. *(Не чути)*

_____. Вето я не бачив, хто публічно просив з міжнародних експертів, саме з міжнародних експертів застосувати вето.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

_____. Дякую. Я репліку, я завершив. Дякую вам, з усією повагою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Павло Васильович. Потім - Михайло Миколайович. Потім - Сергій Володимирович.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

У мене таке практичне питання, суто юридичне, без будь-якої політики. Частина третя статті 389 ЦПК: не підлягають касаційному оскарженню судові рішення у малозначних справах та у справах з ціною позову, що не перевищує 500 розмірів прожиткового мінімуму. Тобто, якщо говорити про те, що цей законопроект направлений на розвантаження Верховного Суду України, то ми знаємо, що в 19 статті ЦПК зазначено, що малозначні справи – це до ста прожиткових мінімумів. Тут ми, ця норма закону, вона протирічить, я так розумію, може, у вас щодо цього приводу якесь інше пояснення є. Тут зазначено, що у малозначних справах та у справах з ціною позову, що не перевищує 500. Тобто малозначні – це 100, а не перевищує 500, то є протиріччя в самій цій нормі закону, який ви пропонуєте.

І тим самим ми ж не зменшуємо, навпаки збільшуємо в 5 разів. Тому що, якщо брати 100 прожиткових мінімумів з 2020 року, це буде 210 тисяч 200 гривень, якщо 500 – це буде 1 мільйон 51 тисяча гривень. Тобто ми, навпаки, в 5 разів збільшимо кількість справ, які попадуть до касаційного розгляду у Верховний Суд України.

СМИРНОВ А.О. Дякую, Олег Анатолійович, за підказку.

Перше. В ЦПК виноситься ще до малозначних категорія спорів, яка не пов'язана з ціновим цензом. Це, як було зазначено, ті спори, які пов'язані виключно з оцінкою доказів і норм прав: це честь-гідність, аліменти тощо. Відповідно категорія малозначні, вона – не тільки ціна позову. Стосовно щодо 500, це норму ви читаєте, яка: не підлягають оскарженню за виключенням обставин, зазначених в 4 наступних підпунктах. Тобто це не те, що підлягає оскарженню, це частина третя статті, яку ви назвали, вона не підлягає оскарженню. Так? У вас перед очима.

ПАВЛІШ П.В. Не підлягають касаційному оскарженню судові рішення у малозначних справах та у справах з ціною позову, що не перевищує...

СМИРНОВ А.О. Не підлягають оскарженню, не підлягають, тобто зменшується кількість, а не збільшується їх в 5 разів, тобто зменшується...

ПАВЛІШ П.В. Ви самі розумієте, що ви кажете? Тут зазначено, що не підлягають оскарженню, тобто не йдуть до касаційного суду справи, які малозначні. Малозначні – це до ста тисяч, до ста неоподаткованих мінімумів, та з ціною позову, що більше 500 прожиткових мінімумів, не більше.

СМИРНОВ А.О. Малозначні в категорії, ще 15-а або 18 стаття, внесення в категорію спорів, не пов'язані з ціною позову. Відповідно малозначні в себе включають також спори по відповідно предмету, а не по ціні. Відповідно, таким чином, застосована і...

ПАВЛІШ П.В. Почитайте 19 статтю.

СМИРНОВ А.О. В неї теж зміни пропонуються.

ПАВЛІШ П.В. Так зміни саме в кількість – 100 прожиткових мінімумів - ви не пропонуєте, ви пропонуєте тільки щодо переліку. Ви пропонуєте доповнити малозначні переліком справ, а 100 прожиткових мінімумів там, як було, так і залишається. Тобто у нас в цій статті 389 йде протиріччя, і ви збільшуєте кількість справ, які можуть надійти до касаційної інстанції.

СМИРНОВ А.О. Давайте разом. Для цілей цього кодексу малозначними справами є: а) справи, у яких ціна позову не перевищує 100 розмірів; друге – справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, вище 500; третє – справи щодо стягнення аліментів, збільшення

їх розміру, тобто перелік безвідносно обмеження ціни позову. Це 3-й і 4-й, і 5-й, і 6 пункт частини шостої статті 19, тобто доповнені. Якщо перший пункт – це ціна, третій, шостий – безвідносно до ціни, відповідно і під "малозначними" розуміються спори як обмеження певною ціною, так і інші, в залежності від предмету, без обмеження ціни.

ПАВЛІШ П.В. Ціна ж то залишається.

СМИРНОВ А.О. В першому пункті - да.

ПАВЛІШ П.В. А ціна там залишається 100 прожиткових мінімумів.

СМИРНОВ А.О. Це для першого пункту, а для третього і шостого – справи про розірвання шлюбу. Це малозначна. Незалежно від ціни.

ПАВЛІШ П.В. Так вони... справа про розірвання шлюбу, вона взагалі є... вона не... Нематеріальний спір.

СМИРНОВ А.О. Так саме це і ініціатива, наразі розірвання шлюбу, будь ласка, в касації можна оскаржувати. Про те, що там в касації, це не питання права. Відповідно це і пропозиція.

ПАВЛІШ П.В. Так у вас протиріччя залишається між 100 прожиткових мінімумів та 500. Ви вносите, наоборот, в норму ЦПК протиріччя.

СМИРНОВ А.О. Не підлягають оскарженню касаційному малозначні, які в себе включають в тому числі спори безвідносно до ціни позову, а також обмеження ціною позову до 500 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, за виключенням спорів, які підлягають розгляду в загальному провадженні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте це питання просто помітимо і залишимо на перше читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. Дякую.

Шановні колеги, я хотів би підтримати ініціатора даного законопроекту і осіб, які приймали участь в даному законопроекті, в розробці, зокрема, відносно того, щоб вони почали саме з Верховного Суду. Я можу не погодитись з Олегом Анатолійовичем щодо того, що не треба починати з Верховного Суду, а починати треба з низів. Ні, всі проблеми... як у нас в народі кажуть: риба гниє з голови, а чистять її з хвоста. Всі... А?

_____. *(Не чути)*

НОВІКОВ М.М. Всі проблеми в судовій системі, за моїм досвідом, я можу це довести, починаються саме з Верховного Суду, і вони починаються не з того, які справи, які фільтри вибудовані, а в зв'язку з тим, що відсутня єдність судової практики.

Метою даного законопроекту є частково - і це зазначено в пояснювальній записці, - врегулювання цього питання, відновлення цього принципу єдності судової практики, не практики, а єдності правозастосування. У зв'язку з тим, що цей принцип не виконується саме Верховним Судом і він постійно змінюється, не змінюється, а не дотримується, виникає ситуація, що кількість справ як в перших інстанціях, так відповідно і у Верховному Суді, збільшується. Всі способи вирішити проблему судової системи до цього часу і до цього законопроекту, зокрема, були пов'язані з подоланням не проблеми, а подоланням причин, наслідків. Боролися з наслідками, а не боролися з причиною.

В даному випадку я вам скажу, що я дуже вже шкодую, що не тільки депутати, хотів сказати - судді, депутати "Слуги народу" пройшли трускавецький "Ріксос", як його назвали, де нам, зокрема, звернули увагу на те, що законодавці мають працювати в першу чергу з проблемами. І проблема має три ознаки: це гострота, масштаб і динаміка. Відносно Верховного Суду це якраз яскравий приклад, коли є і гострота, і масштаб (70 тисяч справ), і динаміка. Якщо ми нічого не зробимо, кількість буде зростати.

Тому, дійсно, необхідно щось робити. І правильно сказано було... Ну, можна, як це сказав Сергій Володимирович, в точковий спосіб врегулювати це питання. Дійсно, є необхідність в системному підході до цього питання. І ми звертаємо увагу представників Президента, що, можливо, дійсно, доцільно було б дослухатися до цієї пропозиції і підходити до цього системно.

Чи вирішить цей проект ту проблему Верховного Суду, яка існує? Ми можемо потім все це вивести навіть до цифр. Бо, оскільки оці всі показники - масштаб, гострота і динаміка - вони вираховуються в абсолютних цифрах, їх можна вирахувати, якщо виникне бажання. І, по великому, рахунку це треба робити.

Тому, в принципі, ще раз звертаю увагу: він якраз направлений на вирішення цієї проблеми, але не всієї проблеми, на моє переконання.

Але я хотів би ще звернути увагу представників Президента, як ініціатора даного законопроекту, відносно структури. І ми від цього ніяк не відійдемо. Дивіться, я хотів звернути вашу увагу: законопроект називається "Про внесення змін до Господарського процесуального, Цивільного процесуального, Кодексу адміністративного судочинства щодо удосконаленого перегляду рішень в апеляційному, касаційному порядку" - а містить в собі підсудність, відводи - те, що не пов'язано, заходи забезпечення. Тому ...

_____. Перша інстанція.

НОВІКОВ М.М. Да, перша інстанція, да. Тобто треба буде це питання просто подумати і якось доопрацювати для того, щоб потім з цим питанням не стикатися. Воно виникне, в будь-якому випадку піднімуть це питання. В принципі, у мене поки що все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Сергій Володимирович. Потім - Руслан Петрович.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановна пані голово.

Ви абсолютно слушно зазначили, що, незважаючи на те, що ми розглядаємо питання щодо включення цього законопроекту в порядок денний, але ми, в принципі, обговорюємо вже якісь концептуальні речі. І дуже добре, що ми це робимо.

Я би хотів підтримати Михайла Миколайовича в тому, що ми як комітет, я переконаний, що тут у нас позиція, напевно, буде єдиною, ми очікуємо від Офісу Президента системного законопроекту, який би показував принаймні напрямку судової реформи. А поки що ми не бачимо напрямку судової реформи: ані в 1008, ані в 2314 напрямку судової реформи нема. Бо питання розширення або звуження переліку підстав для забезпечення позову до судової реформи має таке достатньо далеке відношення.

Ви кажете, політики не бачите ви? Серйозно? Come on, guys, come on! Ну, якщо прийняли, якщо прийняли закон, наділивши Генерального прокурора повноваженнями, і зараз ви масово проводите переатестацію співробітників прокуратури і зненацька пишете, що заборонено в якості забезпечення позову оскаржувати рішення кваліфікаційних комісій, – come on, guys! - то це політика.

Якщо ви прийняли закон і скасували перелік підприємств, які не підлягають приватизації, а зараз забороняєте оскаржувати аукціони державні, – то це політика, якщо ви цього не знаєте. То це політика чистої води, така

кристалічна політика концентрована. Це перше.

Друге. Знов-таки я погоджуюся з тезою про те, що насправді ключовим питання судової реформи повинно бути питання уніфікації судової практики, оце ключове питання судової реформи. Бо якщо ми цього не вирішимо, і я погоджуюсь тут з представником Офісу Президента, що насправді в одній колегії вже є рішення, які зі східних правовідносин, одне – чорне, друге – біле. Я вже не кажу, скільки їх по різних палатах, по різних касаційних судах Верховного Суду України от. Тому це треба питання вирішувати, а не вирішувати політичні питання сьогодення якісь технічного характеру, другорядні.

Я хотів би підтримати Олега Анатолійовича в тому, що насправді, а може, би нам дочекатися висновку Венеційки по 1008? У грудні буде висновок Венеційки.

НОВІКОВ М.М. не пов'язані питання.

ВЛАСЕНКО С.В. Пов'язані питання, Михайло Миколайович, пов'язані питання. Давайте дочекаємося. Але якщо шановний пан експерт говорить про те, що у нас 70 тисяч справ накопичилось за останні десять років, то я би хотів пану експертові нагадати, що з 2010-го по 2014-й рік фактично Верховний Суд не здійснював правосуддя. Ми що, не пам'ятаємо двоступінчатої системи звернення до Верховного Суду, коли для того, щоб передати справу у Верховний Суд, треба було рішення Вищого спецсуду?

Тому оце все говорить насправді про одне-єдине: що буде величезна дискусія по цьому законопроекту в сесійній залі, на кшталт або, може, навіть і більше, ніж по законопроекту 1008.

_____. Не пугайте.

ВЛАСЕНКО С.В. Я нікого не... просто я так, щось мені так здається.

І коли шановний представник Офісу Президента говорить, що 1008 - була дискусія лише по кількості суддів Верховного Суду, може, ви недочули дискусії. Може, треба було би послухати дискусію, про що говорили тоді депутати і під час обговорення поправок, і під час виступів з трибуни, і так далі.

Тому я би закликав Офіс Президента і Президента, може, все-таки винести якийсь загальний законопроект, який би розв'язував ключові, широкі питання судової реформи, щоб ми зрозуміли, щоб суспільство зрозуміло, як Президент бачить системно реформу судової системи. Вибачте, за певну тавтологію. І це було би правильно. Знову-таки, можливо, такий законопроект треба було би знову-таки швидко відправити до Венеційки самим, отримати попередньо висновок на проект, це можна зробити. І після того виносити в зал, щоб у нас потім не було дискусій. Бо якщо ми пишемо законопроект, який прямо протирічить попереднім висновкам Венеційки, а потім ми типа робимо вигляд, що ми не знаємо, який буде висновок Венеційки по цьому законопроекті, ну, це теж така трошки страусяча позиція, пробачте, коли ми ховаємо голову в пісок і робимо вигляд, що нічого не відбувається.

І це все, я погоджуюсь з Олегом Анатолійовичем, що це все відображається на іміджі держави. На моїй пам'яті, може, мене поправлять, але на моїй пам'яті вперше за останні, принаймні декілька років, коли Генеральний секретар Ради Європи за власною ініціативою відправляє законопроект до Венеційки. Вперше. Всі інші були відправлені моніторинговим комітетом, юридичним комітетом, але це вперше, коли Генеральний секретар сама, за власною ініціативою це робить. Тобто це все, насправді, це все з точки зору держави це все погані дзвіночки.

Я розумію, що є бажання кавалерійським наскоком забезпечити реформу прокуратури, напевно, свята справа. Але, може, не в такий спосіб, якимось трошки по-інакшому. І знову-таки, і комплексно, головне - комплексно, не точково.

Я готовий був би говорити по недоліках законопроекту довго, але я ще раз, я розумію, що ми зараз обговорюємо якісь широкі і глибокі речі, я відповідно все це висловлю під час обговорення по підготовці до першого читання. Але зараз просто хочу сказати, що насправді є багато запитань до цього законопроекту, як процедурного, процесуального характеру, так і політичного.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що це просто в плані обговорення. Нема потреби відповідати.

Руслан Петрович, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую. Я теж за браком часу довго не буду затримувати вашу увагу.

Скажу, що оскільки, дійсно, зараз ми на стадії включення в порядок денний рекомендацій, то у мене немає жодних формальних застережень не голосувати за це рішення. Я буду за нього голосувати.

А по суті, коли ми будемо розглядати в першому читанні, якщо буде прийнято за основу, я висловлю так само свої конкретні пропозиції. З загальних пропозицій у мене одна велика, яка з трьох основних частин складається.

Мені здається, що цей законопроект, м'яко кажучи, дещо передчасний. Чому? Тому що представник суб'єкта права законодавчої ініціативи сказав, що він розроблений і пропонується в розвиток закону 1008. Закону 1008 немає. Закон 1008 не набув чинності. Наскільки я знаю, взагалі розглядається постанова регламентного комітету щодо його скасування. І ще невідомо, якою його буде доля. Чи вам, може, щось більше відомо? Мені просто невідомо. Тому говорити про те, що не існуючий закон ми беремо як основу для напрацювання іншого закону, я, чесно кажучи, вважаю, що це дещо некоректно. Але це моя точка зору.

Зрештою, я би, наприклад, відштовхувався від того, що сказав шановний Роман Бойко. Про те, що є, наприклад, бачення в межах цієї комісії при Президенті напрацювати той механізм, що робити з тими справами, які накопичилися: чи їх перерозподіляти, чи залишати, чи як їх розглядати. І добре, що він про це сказав. Тому що він сказав, що до кінця року будуть якісь бачення такої ситуації. Бо попередні, скажімо, представники суб'єкта права законодавчої ініціативи, в тому числі на моє пряме запитання, мене переконували, що саме застосовуватися буде механізм перерозподілу між апеляційними судами. Тому і виникло сьогодні питання у нашого колеги, чи буде такий механізм. Тому що судді всі почули цю інформацію, в тому числі з нашого комітету, і звертаються і до мене, чи справді такий механізм буде. І вони не хочуть такого механізму. Тому що той досвід, який був, він був невдалим, м'яко кажучи. Це ще було при Онопенку. Я зараз не хочу до цього повертатися. То, може, є сенс, якщо до кінця року будуть такі загальні концептуальні бачення в цієї комісії, то і більш широко вона подивиться і на процесуальне законодавство? Хоча я би був щасливий, якщо б у вас не було такого роду концептуальних змін. Я так розумію, що їх нема зараз, тому що ми приймали нормальні закони і до них, напевно, немає зауважень.

Третє, і останнє. Цей законопроект має на увазі, що основне навантаження, так би мовити, буде на апеляційні суди, з якими все у нас добре в країні. У нас з апеляційними судами далеко зараз не найкращі ситуації, ви це добре знаєте. У нас неукomплектованість, у нас далеко не всі пройшли кваліфікаційне і так далі. Я розумію, що, можливо, за рахунок тих, хто будуть недоброчесні, не пройдуть відбір у Верховному Суді, будемо підкріплювати апеляційні суди, як передбачено 1008. Але це ж теж шлях такий собі. То, може, нам дочекатися хоча би цих основних стадій, коли вони минуть, а потім вже думати, що робити з процесуальним законодавством?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є в порядку репліки відповідь. Будь ласка, Роман.

БОЙКО Р.В. Дякую за запитання. Дуже актуально.

Хотів би також звернути увагу шановних народних депутатів на певне бачення можливих подвійних стандартів. Коли відбувалась так звана судова реформа 16-го року, то в судах касаційної інстанції працювало: це Вищий господарський суд України, Вищий адміністративний суд України, Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних спорів, Верховний Суд України як четверта, скажімо так, інстанція, - близько 360 суддів. В один момент їх зменшили до 120, втричі. Чи хтось думав про те, що буде із справами, які на цей момент були? Раз. А чи як підсилити суди апеляційної інстанції, як це було? Два. І що робити з тими справами, які залишаються внаслідок зменшення кількості суддів втричі?

_____. Тобто ми повторюємо помилку 16-го року?

БОЙКО Р.В. Ні, питання Руслана Петровича, він був, як то кажуть, одним із ініціаторів тої судової реформи. Це питання зараз адресується до відповідної комісії при Президенті і до тих, хто розроблює: що робити? А чому це питання не піднімалося в 2016-2017 році і не знайшло свого бачення як етап від тієї судової реформи?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я не ініціатор тієї реформи, я просто працював в комітеті, через який проходило. А я скажу, що логіка якраз тоді була - дати можливість попрацювати цим 200 суддям, які зараз вже сформовані, і якщо вони не будуть в змозі належним чином їх розглянути, то, можливо, розширювати склад Верховного Суду, а не зменшувати. Але якщо б їх було 200, і такими темпами, як вони розглядали, тут була Верховного Суду голова на засіданні комітету, і вона сказала, що "якщо ви залишите ту кількість, яка

зараз є, ми думаємо, що протягом року ми це питання вирішимо". Це пряма мова Голови Верховного Суду, а не моя.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ще?

Сергій Владиславович, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Колеги, я вислухав аргументи всіх сторін. Я прихожу до висновку, що всі так звані судові реформи у нас наражалися на невдачу: і так звана реформа 2016 року, і так звана реформа 2012 року, і попередні - лише з однієї причини: ми завжди шукали, як передати справи від однієї судової інстанції іншій, не розгружаючи при цьому по суті розгляду цих справ, користуючись всіма можливими наявними методами, які використовують в десятках країнах світу. От я коли чую оці застереження: 40 тисяч справ, 70 тисяч справ... А підніміть статистику, скільки справ розглядається відповідно у відповідних судових інстанціях в країнах з розвинутою демократією, і все стане на свої місця. Так, може, ми не там шукаємо відповідь? Від того, що ми, як ми вважаємо, розгрузимо Верховний Суд, тільки чи розгрузимо? От перша стаття, з якої все починається. А хтось порахував, скільки справ додатково зайде по відповідних підставах в суд міста Києва? От ви розгрузите. От перша стаття 30. А скільки справ зайде в суд міста Києва? І вони будуть розглядати по тій самій процедурі, по якій вони зараз розглядають все це? Так, можливо, ми не там взагалі шукаємо відповідь?

Розумієте, от перше читання – це концепція. І я вважаю, що те що зараз відбувається, це підгонка концепції цієї реформи на цій ланці виключно тільки під конкретну схему: як розгрузити Верховний Суд, бо ми вже ухвалили рішення, але воно не підписано Президентом, в Верховному Суді, і як це все передати в низову ланку. Я думаю, що сам по собі цей підхід абсолютно неправильний. При всіх недоліках навіть Портновської системи,

яка проводилася, там була концепція, там було розуміння, навіщо це робиться. От всі тепер страждають через це, але там був концептуальний підхід, який одразу встановив: ключове було - це не запроторити особу в місця позбавлення волі, а отримати максимальну можливість, щоб особа розплатилася за те, що вона вчинила. Тут принаймні логіка зрозуміла. Ясно, що ця логіка розповсюджувалася на такі справи, де це апріорі неможливо. Тут же, на мій погляд, один раз вступили в ситуацію з Верховним Судом, а тепер ми те саме пробуємо зробити по всіх інших інстанціях, абсолютно їх не розгружаючи по суті.

Друге, що мене тут лякає. З одного боку, шикарні норми, які закладають підвалини прецедентного права. І тут же відкриваєш наступну норму, а там на розгляд фактично судді віддаються справи, які раніше неможливо було робити, і далі ми знову будемо мати від штрафу в 50, я умовно кажу, гривень, до 10 років позбавлення волі. Я умовно це кажу. Але фактично, якщо почитати підстави у відмовах, у всьому іншому, вони настільки суб'єктивні і вони настільки розпливаються по цій темі, що це, з одного боку, навпаки, може або перегрузити до неможливого роботу, або, навпаки, розгрузити так, що потім ми не будемо знати, як далі і що з цим робити.

Тобто моя позиція є одна. Я завжди прошу автора, хто автор? Є така практика у нас, в кінці я відкриваю, я це шукав, да, я розумію, що це внесено Президентом України. А можна авторський колектив? Бо це повинно входити завжди в історію, хто подає такі поправки, я ж переконаний, ви назвали, там і судді, і відомі фахівці з юриспруденції. Мені цікаво побачити тих, хто бере на себе відповідальність за такі речі, бо політична частина, про що вже мої колеги застерегли, вона ж очевидна і вуха її стирчать. Це ж не лише конкурс в прокуратурі, ми ж розуміємо, що це буде одне за одним всі інстанції, де це буде застосовуватись. Але Горбатюк заявив, що незаконна комісія, бо нема офісу Генерального прокурора. Комусь це не зрозуміло, що ця комісія незаконна, бо немає офісу Генерального прокурора? На підставі

цього буде оскарження, це сто процентів. Бабах - ми одразу бачимо статтю, яким чином це зупинити. Тобто, на мій погляд, я за все голосую за включення, і в тому числі за це проголосую на включення, для того щоб показати, до чого доведе цей законопроект. Крапка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Сергій Олексійович, давайте. І будемо переходити до голосування.

ДЕМЧЕНКО С.О. У мене пропозиція голосувати - також включити в порядок денний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасно. У нас співпали флюїди. Якщо я нічию волю до слова не зупиняю, переходимо до голосування.

Наскільки я зрозуміла, у нас лише одна була пропозиція на голосування - це поставити в порядок денний. Все інше, це було риторичне питання, на подумати.

Колеги, тому ставиться на голосування пропозиція включити в порядок денний даний законопроект. Хто - за, прошу голосувати.

У нас скільки зараз?

_____. 21.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 21 член комітету. Я бачу, що 20. Ні, не 20. Рахуйте.

_____. 21.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 21, бачте! 21 одноголосно. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Переходимо... Да, ми вас відпускаємо. До побачення. Працюйте

заради народу України. Переходимо до наступних питань.

Будь ласка, блок питань, за яких відповідальний є Фріс Ігор Павлович. Вони будуть з різних розділів, але так, щоб Ігор Павлович міг виступити вже. Будь ласка, спочатку, мабуть, пункт 4, по драфту який стоїть?

ФРІС І.П. Добрий день, шановні друзі. Я перепрошую, я просто хворий. Тому попросив якось об'єднати це все докупи.

_____. Давайте зразу на голосування.

ФРІС І.П. Давайте зразу.

_____. Якщо немає питань, то давайте голосувати.

ФРІС І.П. Супер! Але тут є одне питання, я би хотів, щоб ми обговорили. Тому що ми попросили Шпенова, який того разу не був присутній на комітеті. Є його законопроект. І ми домовилися про те, що він висловить свою позицію.

_____. *(Не чути)*

ФРІС І.П. По включенню в порядку денному у нас є єдиний законопроект: законопроект 2080, поданий народним депутатом Гончаренком. В цій частині... тобто законопроект щодо Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування фінансування політичних партій з державного бюджету (реєстровий номер 2080). Згідно з пояснювальною запискою до цього законопроекту, метою і завданням є скасування обов'язку держави з фінансування політичних партій та відповідно до перерозподілу коштів державного бюджету на фінансування соціально значущих видатків.

Мета, досягнення. Для досягнення поставленої мети законопроектом пропонується внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Закону України про політичні партії, "Про запобігання корупції", от. Відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради є пропозиція рекомендувати Верховній Раді включити до порядку денного другої сесії Верховної Ради проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування фінансування політичних партій з державного бюджету (реєстровий номер 2080), поданий народним депутатом України Гончаренком.

Проект досить специфічний, його треба буде обговорювати потім чи розглядати вже його в першому читанні, але наразі, як ми домовилися, що ми, якщо не суперечить 94-й, включаємо все в порядок денний. Є рекомендація його включити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, хтось ще хоче виступити з цього питання? Чи голосуємо, да?

Будь ласка, хто за цю пропозицію, прошу голосувати. 21 – за. Дякую, рішення прийнято одногolosно. Переходимо до наступного пункту.

ФРІС І.П. Значить, на розгляді Верховної Ради перебуває законопроект, поданий народним депутатом Шпенівим (реєстровий номер 1139) про заборону на продаж єдиного майна боржника, щодо заборони звернення стягнення на єдине житло боржника за деякими видами заборгованостей (реєстровий номер 1139 від 29 серпня 2019 року).

Ми на попередньому засіданні комітету з колегами обговорили цей законопроект. Було обговорення таке жваво. Кожен виступив по своїй позиції, чому цей законопроект або є цікавим, або які норми діючого законодавства він порушує, або не відповідає тим чи іншим нормам. Але враховуючи те, що автор законопроекту є членом нашого комітету, його не було на попередньому засіданні з поважних причин, враховуючи це, я би

просто просив pana Шпенова, якщо би можна було, щоб він членам комітету пояснив своє бачення і ту мету, ідею цього законопроекту, як він співставиться з тими загальними нормами про звернення стягнення і заборонами на звернення стягнення по тим чи іншим видам зобов'язань, які вже існують на сьогоднішній день в чинному законодавстві.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Дмитро Юрійович.

Дійсно, ми перенесли це питання з минулого комітету для того, щоб ви були присутні.

ШПЕНОВ Д.Ю. Уважаемые коллеги, спасибо большое, что перенесли данный вопрос, я постараюсь совсем мало занимать времени, потому что я, во-первых, внимательно изучил сам висновок, которые был... проект висновку, який ви підготували. Я с большинством позиций согласен, действительно, по поводу формулировок, но идея как бы законопроекта, в которой главный в общем-то вопрос, к которому были высказаны замечания, это в том состоит, что нарушает интересы ипотекодержателя.

Я хочу сказать с уверенностью, что ипотекодержателей я не затрагивал в данном вопросе, именно тех, кто рискнул своим жильем и подписал договор непосредственно ипотеки, конечно же, данный мораторий не должен распространяться. Это только распространяется, где по тем обязательствам, выполнение которых не было сознательно и гарантировано человеком своим единственным жильем.

И если, понятно, можно изменить формулировку и уточнить, например, дописать, что за предпродажу единственного жилья не распространяется на обеспечение обязательств, это будет, на мой взгляд, достаточно. Но если сама идея законопроекта будет одобрена, я готов отозвать данный законопроект и попросить опять же комитет, чтобы доопрацовали, и мы в своем комитете стали... Потому что, изучив опять же практику непосредственно, когда писался законопроект, вообще модели существуют

три по поводу этого. Есть полный мораторий, это такие даже развитые есть страны, как Швеция, не особо... не будем обижать все остальные страны, где полный запрет на взысканные. И есть второй, там, где идет взамен социальное жилье и с сохранением аренды и компенсации, такие как Австрия, Бельгия, Германия, Лихтенштейн, Португалия, Словакия. И на часе - это Болгария и Португалия. Так что если нету возражений, пожалуйста, давайте мы его..., я его... Но единственное, что он внесен в повестку дня, просьба повернути на доопрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та, мы можем только на доопрацювання.

ШПЕНОВ Д.Ю. С формулировкой о том, что мы его доработаем. Опять же, создать комиссию при подкомитете, постараться в течении двух недель его доработать и внести. Я готов полностью уделить это время.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Игорь Павлович, тогда меняем проект висновку, про те, що рекомендувати...

ФРІС І.П. Резолютивну частину проекту висновку: рекомендувати Верховній Раді проект Закону про заборону на продаж єдиного майна боржника (за номером 1139), поданий народним депутатом Шпенівим, направити на доопрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, хто у нас доповідає від комітету? Фріс, да? Все.

Колеги, хто за цю пропозицію, прошу голосувати. Одноголосно, я бачу. У нас 21 член комітету. Одноголосно. Дякую.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Друге читання, Ігор Павлович.

ФРІС І.П. До другого читання у нас є три законопроекти за

реєстраційними номерами: 0882, 0883, 0885. Вказані законопроекти перейшли нам з попереднього скликання Верховної Ради. Вони були прийняті в першому читанні. По них були висновки комітетів до першого читання. Підготовлені таблиці до другого читання.

Сьогодні ми з членами підкомітету обговорили вказані законопроекти. Правки до них невеликі. До двох законопроектів внесені по три правки народним депутатом... Я думав, що він залишиться, Михайло Михайлович Цимбалюк. Якраз його правки були безпосередньо... Вони були враховані практично всі, тільки одна правка по одному законопроекту була відхилена. Дозвольте, я тоді по кожному швиденько пройдуся. На що вони були... Я дуже швидко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ми маємо це обговорити, тому що це друге читання.

ФРІС І.П. Звісно, це друге читання, да. Тобто самого висновку як такого у нас ...

_____. *(Не чути)*

ФРІС І.П. Самого висновку у нас по кожному законопроекту не буде, буде тільки таблиця. Але я би все ж таки хотів зауважити дуже коротко по кожному конкретному питанню.

Значить, членами Комітету з правової політики розглянуто і підготовлено до другого читання проект Закону про внесення змін до Закону України "Про попереднє ув'язнення" (щодо імплементації деяких стандартів Ради Європи). До другого читання, як я уже сказав, народними депутатами подано три правки. Три правки всі подані Михайло Михайловичем Цимбалюком.

Значить, члени підкомітету вважають, що вказані правки є узгоджені загальною концепцією нормативно-правового акту, деталізують визначені в

законопроекті норми і потребують врахування членами комітету.

Значить, правка перша, яка стосується внесення змін в частину першу розділу I статті 7 проекту закону, в якій визначається, що осіб ознайомлюють з правами, обов'язками та вимогами режиму за допомогою друкованої пам'ятки, викладеної в зрозумілій формі. У випадку, коли особа не розуміє змісту пам'ятки (оце додано якраз) і не в змозі її прочитати, адміністрація установ усно детально роз'яснює її суть. Тобто деталізуються відповідні певні правила і положення щодо роз'яснення відповідних прав, які надаються ув'язненому – попередньо ув'язненій особі. Все решта залишається без змін.

2 правка стосується кореспонденції, а саме: абзац 11 частини п'ятої розділу I і частини десятої статті 13 проекту закону викладається в наступній редакції. Кореспонденція, яку особи, взяті під варту, адресують захиснику, представнику чи адвокату в кримінальному провадженні, що здійснює свої повноваження відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України, перегляду не підлягає. Надсилається за адресою протягом доби з часу її подання.

І от додано: кореспонденція, яку особи, взяті під варту, одержують від такого захисника, представника чи адвоката, перегляду не підлягає. Особи, взяті під варту, мають право передавати кореспонденцію захиснику, представнику чи адвокату в кримінальному провадженні безпосередньо під час побачення з ним. І додано: розголошення відомості, що складають адвокатську таємницю, заборонено з будь-яких обставин. Особи, винні в доступі сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошенні, несуть відповідальність згідно із законом. Корелюється відповідно з законодавством. І тому члени підкомітету вказані правки пропонують комітету врахувати.

І частково врахована правка: частину першу розділу II "Прикінцеві положення" проекту закону викласти в такій редакції: цей закон набирає чинності з дня наступного за день опублікування. Крім пункту 3 закону, це є зміни до статті 11 щодо збільшення норм площі камер для однієї взятої під

варту особи з двох з половиною квадратних метрів на не менше 4 квадратних метрів, вагітних жінок та жінок з дитиною – не менше чотири з половиною квадратних метрів. Набирає чинності з 1 січня 22-го року, оскільки потребує додаткових витрат з державного бюджету та певного часу на реконструкцію установ попереднього ув'язнення.

Пункт 5, 6 закону статті 13, 131 запропонованого законопроекту щодо телефонних дзвінків та доступу до глобальної мережі Інтернет осіб, взятих під варту, який набирає чинності з 1 січня 21-го року. Оскільки так само потребує додаткового фінансування для закупівель відповідного обладнання, телефонів, меблів, оргтехніки, додаткового облаштування необхідних приміщень та підключень до Інтернету.

Це загальні зміни, які комітетом або в цілому, або в частині членами підкомітету пропоновано комітету врахувати. Більше жодних правок немає. І рекомендувати з вказаними правками цей законопроект прийняти в цілому.

СОВГИРЯ О.В. Шановні колеги, які будуть пропозиції за результатами? Голосувати.

Тоді ставимо на голосування проект рішення комітету, так? Так. Які будуть пропозиції? Хто – за? Проти? Утримався? (Так, Ірина Валентинівна вийшла)

_____. Сергій Володимирович утримався.

_____. 19 – за.

СОВГИРЯ О.В. Дякую.

Переходимо далі до розгляду проекту Закону про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України (щодо поліпшення умов тримання засуджених) (реєстраційний номер 0883), відповідальний Фріс.

Будь ласка.

ФРІС І.П. Це другий законопроект, який, як я вже розказував, перейшов до нас з попереднього скликання Верховної Ради. Тобто підкомітетом сьогодні на своєму засіданні розглянуто підготовлені до другого читання зміни до законопроекту про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України (щодо поліпшення умов тримання засуджених), поданий Усовим і Луценком в попередньому скликанні Верховної Ради.

Так само, як і до попереднього законопроекту, були внесені три правки народним депутатом Цимбалюком, які членами підкомітету враховані повністю. Ви можете з ними ознайомитися в таблиці, яка є. Так само, з вашого дозволу, я їх зачитаю.

Правочка перша. Частину другу розділу I статті 52 проекту закону викласти в такій редакції: засуджені можуть залучатися без оплати праці до робіт з благоустрою арештних домів, а також поліпшення житлово-побутових умов засуджених. До цих робіт засуджені залучаються не більше як на дві години на день та в порядку черговості.

Друга правка - так само Михайлом Михайловичем Цимбалюком внесена. Частина тринадцята розділу I, це частина п'ята, стаття 113 проекту закону, викладається в такій редакції: кореспонденція, яку засуджені адресують представнику, захиснику чи адвокату в кримінальному провадженні, перегляду не підлягає і надсилається за адресою протягом доби з часу її подачі. Кореспонденція, яку засуджені одержують від такого представника, захисника чи адвоката перегляду не підлягає. Засуджений має право передавати кореспонденцію представнику, захиснику чи адвокату в кримінальному чи іншому провадженні безпосередньо під час побачення з ним. І опять-таки додано, що розголошення відомостей, що складають адвокатську таємницю, заборонено за будь-яких обставин. Особи, винні в доступі сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошення, несуть відповідальність згідно закону. Так само вказана правка відповідає тим

самим правкам, які були до попереднього законопроекту подані, і рекомендується врахувати членам підкомітету комітету при розгляді цього законопроекту.

Третя правка визначає певний порядок стосовно осіб з інвалідністю. Частину п'ятнадцяту розділу I, частину четверту статті 115 законопроекту вилучити, залишивши частину четверту в такій редакції, в чинні редакції: "тобто особам з інвалідністю I та II групи, жінкам з вагітністю понад 4 місяці, непрацюючим жінкам, які мають дітей в будинках дитини, при виправних колоніях, непрацюючим чоловікам віком понад 60 років, жінкам понад 55 років, якщо вони не одержують пенсії, а також особам, звільненим від роботи через хворобу, в тому числі хворим на активну форму туберкульозу, комунально-побутові послуги надають безоплатно. Засудженим, які відбувають покарання в виправних колоніях, харчування, одяг, взуття, білизна і комунально-побутові послуги надаються безоплатно".

Більше у вказаних законопроектах немає жодних правок, поданих народними депутатами. Тому пропонується в даний законопроект правки врахувати комітетом і рекомендувати Верховній Раді прийняти цей законопроект в цілому.

СОВГИРЯ О.В. Так, чи інші пропозиції, скажіть, будь ласка?

_____. Дозволите?

СОВГИРЯ О.В. Да, будь ласка.

_____. Я хочу зауважити членів комітету на наступне. Цей проект закону, 0883, він знаходиться у Верховній Раді з 2016 року, якщо не помиляюсь.

_____. Все вірно.

_____. І деякі норми за цей час, поки він знаходиться у Верховній Раді, вже були змінені пізніше. Наприклад, це для прикладу, там їх кілька таких прикладів: частина перша статті 118, вона була змінена законом у 18-му році, від 03.07.2018. І виходить таким чином, що ми... вони, в принципі, суть десь повторюється, пропонованих змін, і тих змін, що вже внесені. То чи є сенс вносити, міняти, скажемо так, вносити зміни в фактично ті самі норми, які вже на сьогоднішній день існують?

СОВГИРЯ О.В. Ігор Павлович, які будуть пропозиції?

ФРІС І.П. А ці норми, які пропонує Михайло Михайлович Цимбалюк, вони якраз корелюються з цими, що були вже прийняті чи вони стосуються інших абсолютно положень цього законопроекту, які прийняті в першому читанні?

_____. В першому читанні були прийняті... Колеги, я візьму приклад: частина перша статті 118. Пропонується викласти в такій редакції: "Засуджені до позбавлення волі мають право залучатися до праці.... на роботах, визначених адміністрацією колоній. Засуджені залучаються...", - ну і далі по тексту.

ФРІС І.П. Але це вже прийнято в першому читанні. Це вже прийнято в першому читанні, і жодних правок до моменту голосування до другого читання не надано.

_____. Я розумію, але після цього вже були змінені іншими законами, зокрема, 18-го року були внесені зміни в цю норму, і вона викладена в новій редакції, станом на 18-й рік. А перше читання приймається станом на 17-й рік. Я це маю на увазі.

(Загальна дискусія)

_____. Тому я просто, я до того, що слід, може, якось...

СОВГИРЯ О.В. Шановні колеги, давайте пропозиції, які ми будемо ставити на голосування.

_____. Я пропоную перенести це питання.

СОВГИРЯ О.В. Да, Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Це могло статися в зв'язку з тим, що... Це Кримінально-процесуальний кодекс, правильно я розумію?

_____. Да.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Потім розглядом цього питання опікувався інший комітет - з правоохоронної діяльності. І вони, коли комплексні зміни до закону, вони могли в тих комплексних змінах врахувати ці речі. Тому треба що зробити? Я вважаю, що нам треба цю таблицю передати на розгляд, і підкомітету доручити подивитися, чи ці норми дійсно вже прийняті і адаптовані

_____. Тобто ще раз опрацювати.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Якщо вони прийняті і адаптовані, нам треба на повторне друге читання направляти цей законопроект із врахуванням того, що вже ті речі викидати з редакції першого читання...

СОВГИРЯ О.В. Тобто ставимо на голосування проект рішення про

передачу цього законопроекту на повторний розгляд на підкомітет. Правильно?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Направити я пропоную просто на друге читання, і комітет до того часу хай подивиться, чи це дійсно так. Може, це не відповідає дійсності. Може, це абсолютно корелюється.

СОВГИРЯ О.В. Ігор Павлович, яка ваша думка?

ФРІС І.П. На мою думку, краще його відправити на повторне друге читання, і зразу тоді в ньому вже подивитися повністю все і узгодити це з тими правками, які були внесені, як каже Руслан Петрович, в іншому комітеті.

СОВГИРЯ О.В. Руслан Петрович, ви наполягаєте на голосуванні своєї пропозиції?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я не наполягаю, я просто пояснюю, чому це могло статися. Тому що є інший комітет, який міг всупереч тому, що це розглядалося на нашому комітеті, прийнятий якийсь комплексний закон, де ми не все могли углядіти. Це об'єктивно, я це визнаю. Це неможливо просто.

СОВГИРЯ О.В. Ну, тоді ставлю на голосування пропозицію... Да.

СОБОЛЄВ С.В. Нічого проти не маю. Але це не гендерна нерівність, а це... Яка логіка? Можливо, із 50 років? У нас же по пенсійному законодавству жінки ідуть на пенсію в 60 років, а там закладена норма 55 років. Може, й 50 треба, я не знаю, тобто яка там логіка була, що чоловіки з 60 років отримують пільги, ув'язнені, а жінки – з 55 років? З чим це пов'язано?

ФРІС І.П. Я думаю, що, по-перше, це старий закон, тому що він був ще 2016 року, напевно, поданий, це раз. А по-друге, у нас був автор закону, цих правок, яким безпосередньо ним були внесені. На жаль, ми не змогли його запитати, бо він пішов.

Я би все ж таки рекомендував направити його на повторне друге читання. Це було би абсолютно нормально.

_____. *(Не чути)*

_____. Просто відкласти? А можемо просто відкласти?

(Загальна дискусія)

СОВГИРЯ О.В. На наступне засідання комітету переносимо, так?

ФРІС І.П. На наступне засідання перенесемо, так. А до того моменту ми уточнимо, що внесено, що не внесено.

СОВГИРЯ О.В. Давайте проголосуємо: хто за цю пропозицію - про перенесення розгляду цього питання на наступне засідання комітету, щоб з'ясувати всі проблеми, будь ласка? Дякую.

Наступне питання – це проект закону про внесення змін до Закону "Про попереднє ув'язнення" щодо забезпечення безперешкодного доступу представників Міжнародного Комітету Червоного Хреста до осіб, взятих під варту (реєстраційний номер 0885). Відповідальний – Ігор Павлович Фріс, будь ласка.

_____. Не попало в стенограму, 21 - за попереднє голосували.

ФРІС І.П. Значить, попередня редакція 2291а його була. Зараз його номер 08... ой, я перепрошую, я перепрошую. Да, да, да, 08, да, 0885. 0885, зараз це є закон про внесення змін до Закону України "Про попереднє ув'язнення" щодо забезпечення безперешкодного доступу представників Міжнародного Комітету Червоного Хреста до осіб, взятих під варту. В самому законопроекті пропонувалося доповнити статтю 12 "Надання побачень особам, взятих під варту" Закону України "Про попереднє ув'язнення" новою частиною п'ять, відповідно до якої представника Міжнародного Комітету Червоного Хреста побачення з особами, взятими під варту, надається адміністрацією місця попереднього ув'язнення безперешкодно та без обмеження кількості таких побачень та їх тривалості. У випадках та у відповідності до умов Женевської конвенції 49-го року про захист жертв війни з повідомленням слідчого або суду, які здійснюють кримінальне провадження у вільний від виконання слідчих дій та судових засідань час.

До другого читання народними депутатами подано тільки одну правку. Опять-таки, Михайло Михайлович Цимбалюк подав правку до пункту 1 розділу I стаття 12 проекту закону, викласти в наступній редакції: "представникам Міжнародного Комітету Червоного Хреста побачення з особами, взятими під варту - і от сама правка, - і яких стосується збройний чи військовий конфлікт, надається адміністрацією місця попереднього ув'язнення безперешкодно", - і далі по тексту.

Обговоривши це питання сьогодні з членами підкомітету, ми дійшли до висновку, що вказані зміни стосовно долучення фрази "яких стосуються збройний чи військовий конфлікт" значно обмежують коло осіб, визначених чинним законодавством та відповідно Женевськими конвенціями 1949 року, які обмежують права Міжнародного Комітету Червоного Хреста щодо завдань покладених, а також не сприяють дотриманню зобов'язань, взятих Україною щодо забезпечення міжнародних документів.

Тому вказану правку пропонується відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хтось хоче виступити з цього питання?

Ставлю на голосування пропозицію Ігоря Павловича. Хто – за, прошу голосувати. 20 членів комітету. 20 – за. Дякую. Рішення прийнято.

Голосуємо. Чи ми тільки правку – все? І передаємо в зал, да? Хто у нас доповідач від комітету? Фріс Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Доповідає Фріс Ігор Павлович. По попередньому законопроекту (вас не було) ми вирішили його перенести на наступне засідання, щоб уточнити деякі питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, дякую. Мені Ольга Володимирівна сказала. Я думаю, що доповідачам нам голосувати не треба, в принципі, в даному випадку.

Тоді переходимо до наступного пункту порядку денного. У нас з'явився народний депутат - суб'єкт законодавчої ініціативи щодо законопроекту 2056. Тоді ми можемо перейти до цього питання, тому що пан Забродський підійшов.

Будь ласка, Олексій Володимирович спочатку розпочне...

КУЧЕР О.В. Так, дякую.

Ми зараз за дорученням Голови Верховної Ради від 13 вересня 2019 року розглядаємо проект Закону про внесення змін до Закону України "Про безоплатну правову допомогу" щодо забезпечення права осіб, які незаконно позбавлені особистої свободи, на безоплатну вторинну правову допомогу, (реєстраційний номер законопроекту 2056) від 4 вересня 2019 року. Питання розглядається щодо включення порядку денного. І я розпочну з кінця - це проект висновку.

Обговоривши законопроект відповідно до статті 93 Комітет Верховної Ради з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді

включити до порядку денного другої сесії Верховної Ради дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до Закону України "Про безоплатну правову допомогу".

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, Руслане Петровичу. Давайте обговоримо.

(Загальна дискусія)

Є суб'єкт законодавчої ініціативи. Може, Михайло Віталійович хоче виступити. Давайте не поспішати...

КУЧЕР О.В. Якщо можна, пані головуєча, я завершу.

Дійсно, хотілось би послухати нашого колегу народного депутата щодо цього законопроекту, тому що ми вже отримали певні висновки щодо нього. І на мій погляд, питання є досить дискусійним, питання є важливим, але дискусійним.

Тому я хотів би... ви ж, мабуть, отримували документ, отримали документи всі. Ви бачите, як висловилось Міністерство юстиції щодо цього. І тому хотілось би ваші коментарі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Михайло Віталійович.

ЗАБРОДСЬКИЙ М.В. Дякую, Ірино Валентинівно. Дякую, колеги. Якщо коротко, щоб нікого не затримувати, тому що розумію, це не перше питання вашого порядку денного.

Є категорія осіб, які на тимчасово непідконтрольних нашій владі територіях або закордоном, конкретно - в Російській Федерації, позбавлені волі з політичних мотивів. Сюди в цю категорію потрапляють всі: полонені, заручники, затримані, проти яких висунуто обвинувачення, не висунуто — одним словом, всі ті, хто знаходиться в місцях навіть тимчасового

позбавлення волі.

В діючій редакції Закону України "Про безоплатну правову допомогу" є лише два шляхи, як громадянин України може цю саму безоплатну правову допомогу отримувати. Перший шлях - це звернення до центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. І другий шлях - це адвокат, який включений до реєстру адвокатів. І перший, і другий варіант практично не реалізується ні на тимчасово окупованих територіях, ні на території Російської Федерації. Там ціла купа проблем, починаючи від ліцензій адвокатських, і закінчуючи тим, що ніякі центри там працювати не можуть.

Який вихід з положення, яке сталося, пропонується? Пропонується надати Кабінету Міністрів право визначити порядок надання цієї самої безоплатної вторинної правової допомоги саме цій категорії осіб. Це по-перше.

По-друге, визначити його таким чином, щоби ця допомога надавалась на безоплатній основі. І, по-третє, для того, щоб узаконити де-факто те, що вже застосовується, надати право адвокатам - іноземним громадянам захищати інтереси наших з вами співвітчизників за кордоном.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайло Віталійович.

Хто хоче виступити? Ніхто не хоче виступити? Голосуємо?

Тоді у нас вийшов Ігор... А, у нас Олексій Володимирович. Будь ласка. Відповідальний за цей законопроект Олексій Володимирович. Будь ласка.

КУЧЕР О.В. Дивіться, ми, коли вас не було, ми розглядали ще один законопроект - це 2015, він теж пов'язаний з безоплатною правовою допомогою, і там певні питання, вони пересікаються. Нами було прийнято рішення, що ми створимо відповідну робочу групу для того, щоб доопрацювати той законопроект, тому що там за суть бралась територія. Є на території наші люди, яким необхідно надавати правову допомогу.

У мене у зв'язку з цим є пропозиція до вас. Оскільки я не буду зараз

перераховувати ті проблемні питання, які визначив Мін'юст, а також, я підкреслюю, є Українська Гельсінська спілка з прав людини, яка теж досить негативно висловилась щодо вашого законопроекту і зазначивши, що цей законопроект не вирішує ті нагальні питання, які ви підняли. Ті тези, які ви щойно озвучили, вони дійсно мають місце, їх необхідно враховувати. І в цьому напрямку необхідно щось змінювати.

Разом з цим я, мабуть, візьму на себе відповідальність і зазначу, що такий законопроект, він, мабуть, не пройде у Верховній Раді. Враховуючи все це, у мене все ж таки є пропозиція, можливо, є можливість у вас відкликати, і ми створимо єдину робочу групу для того, щоб врегулювати ці питання, і така пропозиція, до речі, виходить з Міністерства юстиції. Тому, якщо це знову ж таки, ми вже... ми сьогодні багато говоримо, чи це політичний проект, чи не політичний проект, якщо цей проект не є політичним, то є пропозиція все ж таки на базі підкомітету, який я очолюю, створити цю робочу групу, запросити всіх зацікавлених осіб і розробити той законопроект, який дійсно буде підтриманий Верховною Радою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Віталійович, будете...?

ЗАБРОДСЬКИЙ М.В. Дивіться, проект політичний. Але не в плані політичних преференцій там тої чи іншої політичної сили. Ми всі розуміємо, про кого іде мова. Це ті, хто ще знаходяться на етапах досудового слідства, судів нескінчених і решта, решта, решта. Це одна з ознак і один із шляхів, як держава Україна демонструє підтримку своїм громадянам, які опинилися, скажемо так, в дуже-дуже складних умовах. Тому що ми знаємо, що потрапити в клітку в Ростові - можуть бути будь-які шляхи, починаючи від потрапляння в полон на полі бою, і закінчуючи... як у нас там: той до дівчини поїхав, той флаг вивісив, той ще щось і таке інше.

Тому я особисто розглядаю це питання, і вас закликаю до цього, саме як політичне. Політичне в тому плані, що ми з вами як народні обранці, ми

цим законом надаємо механізми, як продемонструвати, як держава може підтримати своїх громадян, які незаконно позбавлені волею, в тому числі за кордоном або на непідконтрольних тимчасово нам територіях.

КУЧЕР. О.В. Дивіться, в цьому ж і суть, що давайте ми визначимось. Ми не надаємо тут механізми. Ви якраз покладаєте обов'язок надати механізм Міністерству юстиції. В цьому є велика проблема. Але ми якщо зараз проголосуємо і це буде законом, тоді давайте вже зараз визначимось, а як ми будемо розуміти: незаконно чи законно утримуються відповідні особи? Це ж питання теж є дискусійним. Зрозуміло, що виходячи з певних понять, ми розуміємо, що, якщо захопили нашого військовослужбовця, то зрозуміло, що він там незаконно утримується. Ну, наприклад, як приклад. Але ж як ми будемо цих осіб визначати? На законодавчому рівні це питання вже буде врегульовано начебто. А Міністерство юстиції, воно вже зазначає, що немає можливості визначити. Вони говорять про спеціальний закон, який необхідно буде вводити для того, щоб врегулювати ці, на мій погляд, не до кінця зрозумілі питання, оціночні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз ще Сергій Олексійович хоче виступити.

КУЧЕР. О.В. Тому я все ж таки, давайте: ви можете називати політичним, не політичним. Я в тому сенсі, що від вас він виходить. І, дійсно, ми можемо підкреслити, що, дивіться яке ми важливе питання хочемо врегулювати.

Разом з цим, якщо ми дійсно його хочемо врегулювати, а не створити додаткові проблеми, то у мене є пропозиція: давайте все ж таки зробимо це так, як необхідно, для того, щоб весь механізм виходив від нас і він був зрозумілим і чітким.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, бачу, руку піднімав Сергій Олексійович,

Олександр Олександрович. Я просто хочу сказати Михайлу Михайловичу: ви вийшли з початку засідання, а в нас ми розглядали вже в першому читанні законопроект, який був поданий народним депутатом Цимбалюком Михайлом Михайловичем. І він називався: "Про безоплатну правову допомогу" (щодо мешканців тимчасово окупованих територій).

І після обговорення комітетом переконали ми Михайла Михайловича. Це була рекомендація комітету, і народний депутат погодився. Ми відправили, тому що це було перше читання, на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи. Тому ми в жодному чині не наполягаємо, просто зараз така дискусія, вона фахово проводиться.

Будь ласка, Сергій Олексійович. Потім - Олександр Олександрович, а потім представник - Мін'юсту. Дякую, Валерію. Сергій Володимирович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дивіться, я прошу вас підійти максимально якимось не політично, а саме практично, з питання. Законопроект цей терміновий, на вашу думку, чи не терміновий?

ЗАБРОДСЬКИЙ М.В. Ну враховуючи те, що лише за офіційними даними у нас в цю категорію попадають близько 70 осіб, то досить-таки терміновий.

ДЕМЧЕНКО С.О. Терміновий. От дивіться, якщо він терміновий і ви хочете, щоб це питання було врегульоване, то у вас є можливість все-таки погодитися з Олексієм Кучером, тому що, я впевнений, що саме так і буде проголосовано, оскільки, дійсно, є і висновок відповідний ГНЕУ, і позиція правова, що... тобто він буде не проголосований, ваш законопроект. Розумієте? Ви втратите час відповідний. Ви пройдете одну процедуру, потім знову будете вносити законопроект. Або піти іншим шляхом - той, що пропонує Олексій Кучер. Це, дійсно, нормальний шлях: ви відповідний законопроект відкличете, а новий подасте, відпрацюєте його разом з

правками, про який каже підкомітет нашого комітету. І це він скоріше пройде. Розумієте? Оцю терміновість, якщо вона дійсно є, то лише з практичної точки зору правильним було б з вашого боку робити таким чином. Якщо терміновості немає, то ви можете іти - це ваше право також, - цим шляхом, але ви втратите час. От я на це звертаю увагу, щодо прийняття вашого рішення. Дивіться, за вами воно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Олександрович. Потім - Валерія Рудольфівна, потім - Сергій Володимирович, потім - Руслан Петрович.

МЕРЕЖКО О.О. Я підтримую пропозицію Олексія Володимировича. Я вважаю, що варто доопрацювати цей законопроект, який справді є важливим. Але варто доопрацювати принаймні з двох причин.

По-перше, варто врахувати ситуацію, наприклад, казус Маркова. Тобто, щоб ця безплатна правова допомога розповсюджувалась і на тих наших громадян, які опинилися не тільки на тимчасово окупованих територіях, а ще і за кордоном. Тобто варто було б на це звернути увагу.

І, по-друге. Це дуже складне питання, яке потребує врахування дуже складних питань, що регулюються міжнародним гуманітарним правом, зокрема Женевськими, Гаазькими конвенціями, стосовно режиму окупації і так далі. Тобто це дуже складне питання, яке вимагає додаткового доопрацювання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Валерія Рудольфівна.

КОЛОМІЄЦЬ В.Р. Дуже дякую. Насправді я хочу висловити подяку за такий законопроект. Це, дійсно, дуже важлива ініціатива. Але я погоджуюся з усіма колегами, які висловили свою думку. На жаль, не усіх встигла

вислухати. Але, основне, я пропоную дійсно, щоб все ж таки законопроект було доопрацьовано. Більше того, оскільки, власне, я відповідаю в Міністерстві юстиції за безоплатну правову допомогу, я пропоную залучити до цього питання так само Міністерство закордонних справ і Міністерство фінансів, оскільки ми ж розуміємо, що це питання коштів в першу чергу так само. І в тому числі без МЗСу захист прав громадян на інших територіях ми теж вирішувати не можемо. І вже в робочому порядку тоді доопрацювати цей законопроект. Тому що об'єктивно, в тому варіанті, як він зараз виглядає, ми не можемо його підтримати, не через те, що нас не цікавить доля наших громадян, навпаки, ми дуже активно включаємося в цю роботу, але ми не зможемо виконати цього виключно з технічної точки зору.

Тому я підтримую колег і пропоную вам, дійсно, в робочому режимі зараз можемо просто узгодити з вами, обмінятися контактами і вирішити, в якому ракурсі пропрацювати цей законопроект надалі. Моя така пропозиція і позиція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерія Рудольфівна.

Будь ласка, Сергій Володимирович. Потім - Руслан Петрович.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

Я не бачу жодних застережень, щоб цей законопроект включити до порядку денного. І тут суто воля автора законопроекту. Але давайте собі на хвилинку уявімо, що цей закон прийнятий. От його прийняли, як він буде працювати? То це означає, що іноземний адвокат, ну, ми ж розуміємо, що російський адвокат повинен зареєструватися в Україні як іноземний адвокат, зареєстрований в Україні, раз. Після цього, він повинен бути включений в реєстр адвокатів на безоплатну правову допомогу, пройти конкурс, туди включитися, і лише після того отримувати кошти в межах тих витрат, які несе держава на безоплатну правову допомогу. А назвіть мені хоч одного

російського адвоката, який за ці гроші буде щось робити. Відповідь така, що це просто, я вам пояснюю, що це нереалістично, при всій повазі до вас. Це не питання, те, що ви хочете зреалізувати, – це не питання безоплатної правової допомоги в розумінні закону. Ця допомога повинна бути безоплатна для клієнта, але не за механізмом безоплатної правової допомоги. Це повинно бути просто вирішено на державному рівні трошки по-іншому. Напевно, повинна бути державна програма, яка би здійснювала за державний рахунок фінансування вибраних державою адвокатів для захисту наших громадян, які незаконно перебувають в російському полоні.

Тому, говорячи про те, що нема зараз жодних підстав, щоб проголосувати і щоб воно ввійшло в порядок денний, але, на моє переконання, це шлях в нікуди. Бо, я погоджуюсь з колегами, що цей закон не буде підтриманий в залі, бо він технічно нереалістичний. Але це ваше – ваше право. Якщо ви будете наполягати, щоб його включати в порядок денний, я переконаний, що ми проголосуємо його включення, але це для вас продовжить шлях до тої мети, яку ви поставили.

Тому я би, дійсно, приєднався до пропозиції колег і порадив би вам, це лише порада і пропозиція до вас, що ми, на цьому засіданні ми будемо рекомендувати повернути вам, але ви швидко за два тижні зробите нормальний законопроект, і ми його швидко розглянемо і проведемо через Верховну Раду.

От і все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую.

Я хочу сказати, що коли 2015, це саме я запропонував, щоб ідея 2015 і ідея 2056 не пропали, а ми створили спільну групу саме з цих міркувань. Але суттєва різниця між 2015, 2056, я про це говорив тоді, полягає

в тому, що 2015, він у нас уже розглядався на комітеті в першому читанні. Він включений в порядок денний. І ми не можемо, не могли просити автора відкликати його. Ми можемо тільки рекомендувати парламенту направити його на доопрацювання.

Тут ситуація інша. Тут законопроект зараз розглядається щодо його включення. Ми просто повернути не можемо на доопрацювання, оскільки немає жодних підстав. Ми могли би попросити автора, але при всій повазі, колега Забродський не є автором, він є співавтором. І наскільки я знаю, я мав нагоду сьогодні з кількома співавторами поговорити, решта співавторів заперечують проти того, щоби повернути.

Тому зараз було б некоректно, якщо б ми зараз від нього вимагали якогось рішення. Я просив би все ж таки колег рекомендувати включити, а до того часу, якщо буде воля авторів, то вони самі... Я, наприклад, на фракції берусь переконувати їх це зробити, щоб вони зробили це, якщо ви мені доручите. І тоді вони ще можуть це зробити до того моменту. Зрештою, ми можемо його не включати рішенням парламенту якийсь період часу, і тоді вони змушені будуть відповідно відкликати. Бо якщо ми зараз просто ніяке рішення не будемо приймати, то ми самі затягуємо цю проблему.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у нас... Да, зараз, Валерія Рудольфівна, всі висловляться. У нас нема жодних формальних підстав не включати. Це просто для того, щоб... Михайло Віталійович, ви у нас перший раз, у нас комітети працюють так щільно, щільно, але конструктивно. І тут представники різних фракцій, всі прекрасно розуміють, що з такою назвою законопроекту питання політично, але ж нам хочеться для всіх, все ж таки для того щоб і народ України, який і в Україні, і поза межами України у скрутних обставинах, від наших законопроектів отримував користь, а не лише якісь популістичні рішення. Тільки в цьому питанні, просто сприйміть правильно. Це обговорення, це в жодному разі не критика, це... Ви просто не

були, коли було обговорення президентського законопроекту, тому тут, в принципі, такі обговорення по порядку денному - це нормально у нас в комітеті.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Валерія Рудольфівна.

КОЛОМІЄЦЬ В.Р. Ще раз хочу повторитися, що, власне, Міністерство юстиції так само, тобто, що ми не будемо жодним чином просити прийняти якесь рішення, не прийняти. Просто, ще раз повторююсь, що ми готові до співпраці з усім вашим авторським колективом, обмінюємося контактами. Тому, будь ласка, ми тільки хочемо, власне, щоб був результат, бо для нас є дійсно важливо, щоб був результат. І ми розуміємо, і дякуємо за цю ініціативу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, тоді ставиться пропозиція на голосування. Я прошу, пропозицію озвучує голова підкомітету, який розглядав. Олексій Володимирович.

КУЧЕР О.В. Так, я вже озвучив пропозицію. Разом з цим, я востаннє хотів би звернутися, якщо ви є співавтором і якщо ви дійсно самотійно зараз не приймаєте рішення і не відкликаєте його, то тоді пропозиція одна – це включити в порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інших пропозицій у нас немає. Тоді ставиться на голосування пропозиція включити в порядок денний. Правильно, колеги?

Хто за цю пропозицію, прошу проголосувати. У нас скільки присутніх?

СОВГИРЯ О.В. 19.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 19, і всі - "за". Єдиногolosно. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Наступне питання - це пункт 6 нашого проекту, який вже було у нас змінено. Це проект... Ну, він шостий. За цим шостий відкрийте, будь ласка.

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення можливостей самопредставництва органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб незалежно від порядку їх створення. Оскільки є відповідальним, Михайло Миколайович виступить, потім - Андрій Євгенович як перший автор в законопроекті, і потім Валерія Рудольфівна від Мін'юсту, ну і всі, хто захоче прийняти участь в обговоренні.

Будь ласка, Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. Дякую, колеги.

Дійсно, даний законопроект ми обговорили на підкомітеті. І в зв'язку з тим, що відсутні якісь підстави для того, щоб його не включати до порядку денного сесії, ми прийняли рішення рекомендувати комітету його пропонувати для включення до порядку денного сесії.

Коротко щодо самого законопроекту. Я хотів би все-таки надати слово одному із співавторів даного законопроекту Костіну Андрію Євгеновичу.

Будь ласка.

КОСТІН А.Є. Дякую, колеги. Одна хвилинка.

Це найважливіший законопроект, тому що з 1 січня 20-го року, ми розуміємо, що може статися з представництвом юридичних осіб не тільки державних органів, але і інших юридичних осіб, які теж зараз вони

практично залишені можливості використовувати своє право, реалізовувати своє право на самопредставництво. Тому ідея законопроекту - розширити поняття самопредставництво юридичної особи та включити до цього поняття не тільки керівника цієї юридичної особи, але і працівника. Я так просто розкрив суть законопроекту.

Він не протиричить нормі Конституції, яка зараз діє, 131 з позначкою 2. Тому що Конституція говорить про виключне право адвоката представляти іншу особу, а норми, які передбачені статтями 56-ю ГПК, 58-ю ЦПК та 55-ю КАС, вони говорять про саме, про те, яким чином реалізує юридична особа своє право на самопредставництво. Тобто розширивши самопредставництво юридичної особи і розповсюдивши його на працівників цієї юридичної особи, ми надаємо можливість юридичним особам право реального вибору, коли застосовувати правову допомогу адвоката, а коли представляти себе самостійно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Валерія Рудольфівна.

КОЛОМІЄЦЬ В.Р. Колеги, саме дуже коротко з точки зору Мін'юсту, який представляє інтереси Міністерства юстиції, територіальних управлінь, представляє інтереси Кабінету Міністрів так само по території всієї держави, приймає участь у питаннях міжнародного співробітництва, саме питання екстрадиції, всього іншого.

Цифри. В місяць на сьогоднішній момент нам заходить біля тисячі судових справ. З січня... я не жаліюся, я, може, хвалюся навпаки. Тому, власне, цей законопроект дозволить нам зекономити бюджетні кошти, не втрачати в якості і не втрачати часу на те, щоб здійснювати закупки і вирішувати ряд інших логістичних запитань, які в нас виникнуть в будь-якому випадку з 1 січня. Тому, колеги, дуже прошу підтримати і...

_____. (Не чути)

КОЛОМІЄЦЬ В.Р. Чому? Це не заборонено законом, і логічно, що коли нам потрібно...

_____. (Не чути)

КОЛОМІЄЦЬ В.Р. Якщо це буде потрібно, ми будемо це робити, але на сьогоднішній момент наш штат повністю покриває нашу потребу по національних судах. Тому що коли ми говоримо про міжнародні суди, це абсолютно інша історія, от. І щодо, власне, національних судів, якщо в нас виникне експертна потреба – якщо виникне експертна потреба, наразі такої ще не було, то якраз ми будемо проводити закупки. Але масово, наприклад, по цій тисячі справ, які заходять у місяць і в нас все ж таки зайдуть з січня місяця, це буде для нас дійсно проблемно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Володимир Антонович.

ВАТРАС В.А. Буквально кілька слів, щоб ми опустилися вниз. Коли ми працювали на окрузі, до нас масово почали звертатися голови ОТГ і ставити чітко питання стосовно того, як їм виходити з ситуації з 1 січня. Один з голів ОТГ сказав, що півтори тисячі позовів стосовно земельних ділянок знаходяться у провадженні. І він змушений фізично сам, один, як керівник територіальної громади ходити в ті засідання. А деякі судді визнають явку обов'язковою, погрожують штрафами там і т.д. і т.п.

Тому якраз цей законопроект дає можливість нам саме витягнути оці малоспроможні територіальні громади, надати їм можливість юрисконсульта взяти, вибачте, там на 0,25 ставки, на півставки, а не витрачати кошти, які би

пішли би на соціальну сферу, на надання правової допомоги. Ну і, безумовно, ми допоможемо держорганам.

Що стосується юридичних осіб приватного права. У мене є певні сумнівності з цього питання. Вони в змозі наняти собі адвоката, але це питання ми можемо підкоректувати вже безпосередньо під час читань цього законопроекту. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, насправді з законопроектом ми весь серпень провели, і Андрій Євгенович, і Олексій Володимирович, взагалі дійсно дуже щільно проробляли це питання. Ми спробували цей законопроект подати як невідкладний від Президента і зареєструвати його з самого початку, коли тільки почалася наша робота. Але от склалось так, як склалось. Мені здається, ми все ж таки два місяці втратили, і це погано. Але краще пізно, ніж ніколи.

Тому, мені здається, що цей законопроект може і потребує доопрацювання певного, ви почитаєте його на першому читанні, але те, що він потрібен зараз органам місцевого самоврядування і державним органам, це стовідсотково.

Хто ще хоче виступити з цього питання? Немає. Тоді Михайло Миколайович. Яка у нас пропозиція?

НОВІКОВ М.М. Пропозиція: рекомендувати внести його до порядку денного, включити до порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто за цю пропозицію, прошу голосувати. 20 присутніх. 20 членів комітету "за". Одноголосно. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

У нас залишився один пункт включення в порядок денний. Там народний депутат Поляков Антон Едуардович, він підходить і просить його

зачекати. Тому давайте зараз перейдемо до законопроекту, з опрацювання яких комітет не є головним.

Ольга Володимирівна, будь ласка. Це пункт 16 і пункт 17, якщо можна. Там є лист про відкладення. Ми проговорили це спочатку. Чи не проговорили? Мені здається, що ми проговорили, щоб було відкладення, є заява Савчук про те, що переносимо на наступне засідання.

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, а може ми глянемо на це питання... Я розумію, що воно таке...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пункт третій?

ВЛАСЕНКО С.В. Воно таке, специфічне. А, може, ми глянемо на це питання щодо відповідності його Конституції?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ж в нас ще все ж таки внесення в порядок денний, попередній розгляд.

ВЛАСЕНКО С.В. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що краще чекати народного депутата. Правда?

Будь ласка. Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. Шановні колеги, у нас залишилося з тих законопроектів, які ми розглядаємо на конституційність, один: проект Закону "Про публічні електронні реєстри" (номер 2110). Щодо 2110-1 є інформація, що автори законопроекту його відклинуть. Тому не знаю, чи є необхідність його розглядати. А щодо 2110 є пропозиція дати висновок, що цей законопроект не суперечить положенням Конституції України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, хто хоче виступити з цього питання? Ніхто. Тоді пропозиція голосувати за той проект висновку, який був наданий головою підкомітету з конституційного права.

Хто – за, прошу голосувати. 18 присутніх: 18 – за.

Колеги, у нас вичерпаний порядок денний. Ні, ще 5 пункт. Давайте до нього повернемося. А Михайло Миколайович у нас вийшов. Давайте тоді спочатку "Різне", потім повернемося, тому що відповідальний вийшов зараз.

Перш ніж... Колеги, в нас є, що нам доповісти від Олега ... Відповідальний вийшов. Зараз почекаємо відповідального все одно. Перш ніж перейдемо до розгляду пункту 5 в нашому проекті, в нас є декілька питань, про які ми хотіли б з Олегом Анатолійовичем проговорити. Є анонс від Олега Анатолійовича важливий. І я хотіла проанонсувати певні зустрічі.

5 листопада в нас буде робоча зустріч в комітеті з представниками адвокатури. В кого є бажання... 5 листопада о 3 годині. Представники адвокатури. Зараз Андрій Євгенович доповість, хто буде в нас. Але буде там дуже велика чисельність представників адвокатських спільнот, у кого є бажання долучитися.

8 листопада - це буде робоча зустріч із суддями, там будуть присутні, я прошу... це буде така закрита зустріч для обговорення якраз нашого законопроекту 2314, тому я прошу представників комітету бути, членів комітету бути.

_____. А яка година?

ГОЛОВУЮЧИЙ. На 11 годину, це на Грушевського буде, зал 12-й у нас. 8 листопада об 11 годині. Так, я вам просто спочатку це анонсую, але все ж таки у нас прохання таке, щоб судді могли висловлюватися абсолютно відкрито, ми цю зустріч будемо проводити все ж таки off the record.

І потім, коли ми закінчимо повністю порядок денний, я би хотіла, щоб ми поговорили з вами про деякі важливі питання організаційної роботи комітету, коли ми залишимося самі. Тобто ще там 2 хвилини попрошу вас залишитися.

Будь ласка, Олеже Анатолійовичу. Перепрошую, Андрій Євгенович.

КОСТІН А.Є. Да, по 5 листопада на адресу комітету надходили численні звернення від професійних громадських організацій, тобто ми запросили Національну Асоціацію Адвокатів України, Асоціацію правників України, Асоціацію адвокатів України, Спілку юристів України. І запросили багато міжнародних організацій донорських, які приймають час від часу участь в діяльності, для того щоб з ними зустрітися, почути їх і якимось чином налагодити подальшу співпрацю.

Дякую. Так що запрошуємо до цієї зустрічі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Олеже Анатолійовичу. Важлива інформація.

МАКАРОВ О.А. Повторити на стенограму? Разом з тим, ми домовилися, що... зроблю таке оголошення. Хочу нагадати, що... Зараз скажу дату, коли це відбулося. Набув чинності з... ні-ні, набув чинності Закон про внесення змін до Закону України "Про статус народного депутата України" та до Регламенту Верховної Ради щодо припинення відшкодування народному депутату витрат, пов'язаних з виконанням депутатських повноважень, у разі пропуску без поважних причин пленарних засідань Верховної Ради або засідань комітетів Верховної Ради. Набув чинності з моменту публікації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, він був чинним.

МАКАРОВ О.А. Та вводиться в дію з 1 числа місяця, наступного за місяцем публікації, тобто з 1 листопада.

Хочу нагадати, що згідно цього закону, якщо народний депутат протягом календарного місяця упродовж одної чергової сесії Верховна Рада без поважних причин не бере особистої участі більш ніж у 30 відсотках – увага – голосувань при прийнятті рішень Верховної Ради на пленарних засіданнях, або не більше як 50 відсотках засідань комітету Верховної Ради України, до складу якого його обрано, – такому народному депутату не відшкодовуються витрати, пов'язані з виконанням депутатських повноважень за відповідний календарний місяць. Припинення відшкодування народному депутату витрат, пов'язаних з виконанням депутатських повноважень здійснюється за розпорядженням Голови Верховної Ради України, яке видається на підставі рішення комітету, до компетенції якого належить питання депутатської етики, що приймається на основі відомостей щодо обліку робочого часу народних депутатів, наданих Апаратом Верховної Ради.

Хочу повідомити, що згідно Положення про порядок обліку робочого часу народних депутатів від там 2007 року, це розпорядження Голови Верховної Ради, – облік робочого часу ведеться в комітеті чогось, і стосовно пленарних засідань, і стосовно роботи в комітеті. Підписується головою комітету і секретарем. Тільки що я підписав, наприклад, за минулий місяць.

Так от суть повідомлення – це перше – нагадати про це, а друге – повідомити, що у нас в наступному місяці лише одне засідання комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оце головне, тільки 13 листопада.

МАКАРОВ О.А. Тобто пропуск цього, пропуск цього засідання означає...

_____. Без поважних причин.

МАКАРОВ О.А. Без поважних причин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це стовідсотковий пропуск...

МАКАРОВ О.А. Да, означає, власне, припинення відшкодування за відповідний місяць. А місяць у нас...

Якщо про зарплату, я вам можу розказати, що... Давайте про зарплату вже окремо будемо, якщо хочете.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, просто ідея була суть дійсно нагадати, що 13 листопада у нас чергове засідання комітету. Про всяк випадок. Правильно, Олеже Анатолійовичу?

МАКАРОВ О.А. Да. Про зарплату там, дані участі народного депутата у не менш як 70 відсотків голосувань при прийнятті рішень Верховної Ради на кожному пленарному засіданні є підставою для нарахування заробітної плати за час участі в пленарних засіданнях. Тобто тут виходить, що треба набити собі за місяць 70 відсотків голосувань, і ще і кожен день набити 70. Якщо ми голосуємо правки, наприклад, по закону 1008, а ви в окрузі затримались, і там ми голосували приблизно там десь 300 разів, то, значить доганяйте то тисячі якимись процесуальними нормами, процедурними.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, це в плані повідомлення.

Сергій Володимирович, хочете щось сказати? Це просто в плані повідомлення. Тому що повернувся у нас Михайло Миколайович - і з'явився у нас суб'єкт законодавчої ініціативи. (Пізніше, да, тому що ми ще залишимося все одно на 2 хвилини).

Будь ласка, колеги, у нас пункт 5 порядку денного, попередній розгляд: проект Закону про внесення змін до статті 249 Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку винесення окремих ухвал

суду (реєстраційний номер 2154).

Будь ласка, Михайло Миколайович, як голова підкомітету.

НОВІКОВ М.М. Шановні колеги, на підкомітеті був досліджений законопроект 2154 на предмет його можливості внесення до порядку денного сесії. Зауважень та застережень щодо цього комітетом встановлено не було. Тому підкомітет одностайно прийшов до висновку щодо можливості його включення до порядку денного сесії.

Щодо самого законопроекту, ми, можливо, послухаємо автора законопроекту щодо його змісту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Антон Едуардович, щодо законопроекту.

ПОЛЯКОВ А.Е. Дуже дякую. Дуже приємно. Я сьогодні вперше на вашому комітеті. Дуже конструктивна робота у колег. *(Шум у залі)* Може, ще побачимо. Так. Дякую, пані голова.

Дозвольте, щоб не марнувати ні вашого, ні мого часу, якщо комітет вже позитивно так має відношення до цього законодавчого проекту, представити вам дуже простий, але при цьому вкрай необхідний законопроект про внесення змін до статті 249 Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку винесення окремих ухвал суду (реєстраційний номер 2154). Так, згідно з частиною першою статті 249 цього кодексу, суд, виявивши під час розгляду справи порушення закону, може постановити окрему ухвалу і направити її відповідним суб'єктам владних повноважень для вжиття заходів щодо усунення причин та умов, що сприяли порушенню закону. Тобто можуть постановити, а можуть не постановити.

І дуже багато правників, захисників мали бажання, щоб була така законодавча ініціатива, також профсоюзних захисників, адже під час розгляду судом деяких справ виявляються ще порушення і суд на них закриває очі за своїм бажанням власним. Підставою для винесення окремої

ухвали є виявлення порушення закону і встановлення причин та умов, що сприяли вчиненню порушення. Відтак, окрема ухвала може бути постановлена лише у разі, якщо під час судового розгляду встановлено певне правопорушення.

Слід зазначити, що суд має право, але не зобов'язаний постановляти окрему ухвалу. Проте, виходячи з особливого статусу суду в системі органів державної влади, що забезпечують правовий порядок, суд зобов'язаний реагувати на випадки очевидних, умисних або системних порушень закону. А отже, на мою думку, постановлення такої ухвали має бути обов'язковим.

Шановні колеги та члени комітету, сподіваюсь на вашу загальну підтримку у вирішенні цієї нагальної проблеми та підтримки вашої при голосуванні за цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Антон Едуардович.

Поки що включення тільки в порядок денний його. Михайло Миколайович хоче... Хто ще хоче виступити в обговоренні? Олеже Анатолійовичу. І Володимир Антонович. Будь ласка.

НОВІКОВ М.М. Я хочу звернути увагу автора законопроекту і членів комітету про те, що намагання ввести в процедуру обов'язковості обґрунтовується тільки останнім абзацом пояснювальної записки. Звертаю вашу увагу на текст: "Проте, виходячи з особливого статусу суду в системі органів державної влади, що забезпечують правовий порядок, суд зобов'язаний реагувати на випадки..." І тут є ознаки. Ну, дійсно, ознаки є очевидних, умисних або системних порушень, що відсутні взагалі в самій статті щодо окремої ухвали. Там сказано просто: правопорушення чи порушення закону. Там не сказано, що вони є очевидними, умисними, системними. Вони можуть бути неочевидними, неумисними і несистемними. І що, тоді суд теж має виходити з принципу обов'язковості?

_____. (Не чути)

НОВІКОВ М.М. Обов'язково, да? Тобто або вносити туди зміни і врегульовувати саме таким питанням як виключення обов'язковості. Або, дійсно, піти шляхом, як це зробили інші кодекси і це вирішує питання. Якщо ви звернете увагу, як це вирішено в Господарському процесуальному кодексі чи в Цивільному процесуальному кодексі... І на це звернув увагу, до речі, і Інститут законодавства Верховної Ради, який зазначив, що в принципі можна визначити це, як визначено в попередніх, те, що я казав, кодексах. Суд приймає, я вам зараз скажу, як воно зазначено в цій, постановляє окрему ухвалу. Тут не сказано, що він зобов'язаний, що він може, суд постановляє окрему ухвалу. Так визначено у всіх інших кодексах.

Але це питання буде вирішено при розгляді даного законопроекту в першому і в другому читанні. Тому ці зауваження будемо потім...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Едуардович хоче відповідь дати. Будь ласка.

ПОЛЯКОВ А.Е. Дуже дякую, шановні колеги.

Так, дійсно, це можна вирішити до другого читання – це, по-перше.

І по-друге, навіть в такому тексті, в якому зараз є закон, він не заважав деяким суддям на свої особисті, скажімо так, побажання виносити окремі ухвали. Але, коли бачили, наприклад, захисники, дійсно, якісь порушення, які були і вони потребували окремої ухвали, судді чомусь їх не виносили. Тобто тут ще питання більш такі, вже корупційні зачіпляються. Але я згоден з вами, ми виправимо, тобто що всі ваші зауваження до другого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олег Анатолійович, Володимир Антонович, потім - Сергій Олексійович.

МАКАРОВ О.А. Я хотів запитати, чи є якась думка, наприклад, у членів... просто суддів, членів Верховного Суду, чи... адміністративного суду, вибачте, з цього приводу

Я з практичної точки зору. Чи може оскаржуватись рішення, якщо, на думку сторони, порушення було очевидним, а окрема ухвала не виносилась? Чи можна поскаржитись в ВККС на суддю, якщо на думку сторони очевидно, а суддя вагається, чи очевидно, чи не очевидно? Тобто як забезпечити вимір цієї очевидності і системності...

ПОЛЯКОВ А.Е. Для цього і вносяться зміни.

МАКАРОВ О.А. І чи вплине це на завантаження суддів, і чи можете ви...

ПОЛЯКОВ А.Е. Абсолютно не вплине.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоне, я перепрошую, слово дає головуючий. Добре? Це ви вже в другий раз вже.

МАКАРОВ О.А. Чи ви можете прогнозувати, наскільки це завантаження збільшиться: на 1 відсоток, на піввідсотка, чи вполовину? Тобто якщо ви з цим стикались, я також стикався, то, за вашим відчуттям, наскільки збільшиться кількість таких ухвал і завантаження в суді?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Андрій Едуардович.

ПОЛЯКОВ А.Е. Антон Едуардович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Едуардович.

ПОЛЯКОВ А.Е. Я вибачаюсь, що не за регламентом. Ті випадки, в яких я з цим стикався, або ті правозахисники, про яких я казав, профсоюзні організації на судових справах, як правило, це не було якимось завантаженням особливим для суду. Тобто якщо справа там йшла, наприклад, з фіскальною службою судились, а окрему ухвалу ще по пожежниками винесли, ну, тобто там незаконні перевірки. Особливо це якось не вплинуло ні на час, ні на хід судового розгляду. Але для захисту громадян це надало більш, скажімо так, ширші... більше, скажімо так, сприяло їх захисту прав, їхнім. Тобто я тут не бачу нічого поганого. Тим паче, що, я ж кажу ще раз, суди і зараз, хто за своїм бажанням, але своє бажання, ви ж знаєте таке, хочу, не хочу, так чому ж, якщо є таке правопорушення, суд не може винести цю ухвалу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може. Але ж ви зобов'язуєте, да?

ПОЛЯКОВ А.Е. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Трошки інше. Треба подумати про доступ до правосуддя інших громадян.

Будь ласка, Володимире Антоновичу.

ВАТРАС В.А. А можна позов подати про зобов'язання суддів внести таку ухвалу?

ПОЛЯКОВ А.Е. Я не готовий відповісти на це питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Володимир Антонович.

ВАТРАС В.А. Якщо дозволите? Я погоджуюся з Михайлом

Миколайовичем стосовно того, що суд зобов'язаний. Є ж дискреційні повноваження суду, і суддя сам, в принципі, який вивчає справу і розглядає, має визначитися в цій частині. Але я хотів би поставити питання в іншому ракурсі: а якщо суддя не постановив окрему ухвалу? Чому ви не пропонуєте механізм, як це питання може вирішитися, наприклад, за клопотанням сторони після постановлення цього рішення? Яким чином оскаржується рішення судді, який не постановив таку ухвалу, чи безпосередньо того суб'єкта владних повноважень, якого воно стосується?

Мені здається, що більш доцільно уніфікувати положення Цивільно-процесуального, Господарсько-процесуального кодексу і Кодексу адміністративного судочинства для того, щоб не було різницею. Бо у нас складається ситуація, що в Кодексі адміністративного судочинства ми зобов'язуємо суддю це зробити, а в Господарсько-процесуальному кодексі і в Цивільно-процесуальному кодексі надаємо йому таку можливість. Тому знову ж таки оці точкові зміни, вони призведуть до певного дисбалансу і розбалансування здійснення права на справедливий суд.

Тому варто подумати саме над формулюванням цієї правової норми. Для прикладу, можливо, її доповнити такою нормою, що в разі, якщо судом після проголошення судового рішення по суті справи не було постановлено окремої ухвали, сторона у справі має право звернутися до суду із заявою про її постановлення протягом певного строку і так далі. Тобто, щоб чітко виписати механізм, а не просто встановити норму, що зобов'язаний, а як його зобов'язати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз - Сергій Олексійович, а потім - Павло Васильович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Антон Едуардович, я з усією повагою і симпатією до вас, але, на мою думку, даний законопроект нежиттєздатний. От два

моменти, на які я хотів звернути увагу.

Перший момент - як питання, а від вас - відповідь. Коли існує зобов'язання, в даному випадку - зобов'язання здійснити якусь дію судді, то має бути якась відповідальність, якщо це зобов'язання не буде виконане. Яку саме відповідальність буде нести та суддя чи той суддя, який не виніс відповідно окрему ухвалу?

ПОЛЯКОВ А.Е. Ні, це ж треба довести, було це навмисно чи ненавмисно, тобто вже ...

ДЕМЧЕНКО С.О. Яка відповідальність? Навмисно не виніс відповідну ухвалу, яка відповідальність?

ПОЛЯКОВ А.Е. Давайте подумаємо, як це питання теж можна вирішити.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я вам скажу так, воно не може бути вирішено. У нас є питання взагалі недіючої норми 375 Кримінального кодексу щодо неправосудного рішення. Ця норма також буде недіюча.

І друге питання, просто... Дивіться, тут однозначність є. І другий момент, на який хотів звернути увагу. Дивіться у нас є в процесі судовому безліч порушень, починаючи з того, що, ну, я не знаю, присутні в залі, там хтось матюкнувся так, хтось там впав, вдарився, матюкнувся - це вже є порушення. У даному випадку суддя вже має виносити окрему ухвалу. Я не знаю, там безліч дуже таких дрібних порушень яких буде, суддя взагалі не буде займатися процесом, а буде лише виносити окремі ухвали.

Дивіться, на мою думку, навіщо в Адміністративному кодексі... адміністративного судочинства в кодексі залишено особисто, так... зумисно, да. Там ще в адміністративного судочинства мова йде насамперед про

суб'єктів владних повноважень. І коли у нас є порушення, пов'язані з суб'єктом владних повноважень, це вже є, я не знаю, особлива увага до цього питання, і має реагувати суд, тим самим держава надає додатковий захист. От вона сама виконує ці повноваження, через цих суб'єктів, і вона має це врегулювати, однозначно не надавати можливість судді там або виносити, або не виносити, або обов'язково виносити. Тому є різниця між цими процесуальними кодексами.

А в даному випадку, я ще раз підкреслюю, нежиттєздатна буде норма по двох причинах: немає і не буде ніколи відповідальності за це. І судді, якщо не будуть виносити, нічого з цим не буде, воно не буде життєздатне. І, по-друге, судді фізично не зможуть цього робити по кожному випадку цих порушень. Розумієте? Цих порушень безліч у процесі, як умисних, так і неумисних, і суддя не зможе це визначати, у неї буде обов'язок виносити, і якщо буде добросовісний суддя, по кожному випадку буде виносити. А я вже не кажу по тих випадках, коли суддя помилиться, те, що колеги кажуть, а по процедурам оскарження відповідних окремих ухвал тоді, да, і коли вони будуть набувати чинності, і так далі, і так далі, дуже багато питань.

А коли може... от це все зважено має визначити, коли.... питання, є можливості, саме зважити і винести тоді от відповідну ухвалу окрему.

Це моя думка особиста. Я просто думаю.....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Едуардович, хочете відповісти?

ПОЛЯКОВ А.Е. Ну, я хочу відповісти, що, знову ж таки, ця норма працює? Працює. Просто судді вибірково її виконують. І якщо, дійсно, на судовому процесі виявляється, що, окрім там, скажімо так, того, що на підприємстві винесли там усі комп'ютери, а, виявляється, ще вивезли весь товар, то чому суддя не може... не можна її зобов'язати винести окрему ухвалу по цьому випадку? Ну, я не розумію, тобто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, добре, це дискусія.

Колеги, більше ніхто не хочу виступити? Якщо нема більше...

ПОЛЯКОВ А.Е. Вибачте, я... отакий поганий приклад...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Едуардович, я перепрошую, ми вже вийшли в дискусію.

ПОЛЯКОВ А.Е. Так, добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я би тільки перед тим, як ми поставимо питання на голосування, хотіла би до вас звернутися. Ви підійшли тільки що, комітет засідав в нас 3 години, і, в принципі, більшість питань було – внесення до порядку денного. В мене до вас велике прохання, ми вас запрошуємо до нас на обговорення.

Що стосується правосуддя, статусу суддів, судоустрою, процесуальних кодексів – це тонкі матерії, які мають бути дуже виважені. Я, звичайно, зараз буду хвалитися, але тут зібрані найкращі спеціалісти, мені здається, які мають досвід практичної роботи, наукової роботи, політично-юридичної роботи. Тому, будь ласка, приходьте, будь ласка. Приходьте на підкомітети, Антоне Едуардович, приходьте на підкомітет, тому що, ви ж розумієте, що ви розпочинаєте процес, де треба все ж таки, ну, хоча би там 10-15 років досвіду. Це коли, як хірург, він приходить в хірургічну, і, перш ніж видаляти апендицит, він має це зробити хоча б 2-3 рази, щоб, ну, розуміти про, що мова йде.

Тому я вас дуже прошу: приходьте спочатку обговорюйте, добре? Дякую дуже.

Будь ласка, в нас відповідальний Михайло Миколайович. Яка пропозиція від підкомітету?

НОВІКОВ М.М. Я так розумію, ви хотіли перш ніж подати, прийти на підкомітет, обговорити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно правильно. Про концепцію, ідею.

НОВІКОВ М.М. Да. Сам проект, який буде в майбутньому поданий. Я повторюю, підстав для того, щоб не вносити його в порядок денний сесії немає, тому і пропозиція тільки одна – внести до порядку денного. А те, що він є нежиттєздатний, я вам скажу, що він, навпаки, він дасть змогу привести до відповідності Кодекс адміністративного судочинства з іншими кодексами, так що попрацюємо з цим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

НОВІКОВ М.М. Відповідність КАСУ до ЦПК і ГПК.

_____. Через цей закон?

НОВІКОВ М.М. Через внесення...

_____. Навпаки, зробити взагалі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це простий законопроект. Там є

НОВІКОВ М.М. Я вам потім розповім, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ставиться пропозиція на голосування. Будь ласка, хто за пропозицію включити в порядок денний? 18 присутніх, 18 - за. Рішення прийнято. Дякую дуже, колеги.

Якщо немає нічого в "Різному"... Є в "Різному". Сергій Володимирович. І потім, ще коли ми закриємо засідання, 2 хвилини буквально, півтори хвилини off the records, тільки членів комітету попрошу залишитися.

ВЛАСЕНКО С.В. У мене дуже проста, коротка інформація. Ви декілька разів згадали про те, що от off the records, чи в якомусь такому режимі. Я просто хочу нагадати, що є така процедура, яка дозволяє проводити або засідання в закритому режимі, або окремі питання розглядати в закритому режимі, якщо така потреба є.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це робоча зустріч, не засідання комітету. Я все ж таки наголошую, в нас... Да, Дякую. В нас завжди багато преси, ми відкритий комітет, а це вже ми закриємо комітет.

Якщо питань на засіданні комітету немає, засідання комітету оголошую закритим. І прошу залишитися членів комітету на робочу зустріч.